

IR-XIV.432.3.182.2022

Kielce, dnia 13.04.2022 r.

DECYZJA nr 153/22
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 13 kwietnia 2022 r.

podjęta w składzie:

- 1) Andrzej Bętkowski - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 2) Renata Janik - Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 3) Marek Bogusławski - Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 4) Tomasz Jamka - Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
- 5) Marek Jońca - Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Na podstawie art. 60 pkt 6, art. 61 ust.1 pkt 2 lit. a, art. 67 ust.1 oraz art. 207 ust.1 pkt 1 i 2 i art. 207 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), art. 6 i art. 9 ust.1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2 pkt 9 lit.a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust.2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547),

w sprawie wszczętej z urzędu w przedmiocie:

określenia spółce ... , przypadającej do zwrotu kwoty dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPSW.03.02.00-26-..., terminu od którego nalicza się odsetki oraz sposobu zwrotu środków,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu: 13 kwietnia 2022 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

orzeka:

- 1) określa spółce ... , przypadającą do zwrotu kwotę środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej „EFRR”) w łącznej wysokości: **400 000,00 zł** (**słownie: czterysta tysięcy złotych, 00/100**) z tytułu zwrotu części dofinansowania przekazanego na podstawie umowy nr RPSW.03.02.00-26-... o dofinansowanie Projektu nr RPSW.03.02.00-26-... wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
- 2) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych nalicza się od kwoty przekazanej z EFRR we wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... w wysokości: 400 000,00 zł (słownie: czterysta tysięcy złotych, 00/100), od dnia przekazania ww. środków EFRR **tj. od dnia 04.03.2021 r.**, aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);
- 3) określa, że zwrot następuje poprzez dokonanie przez spółkę ... wpłaty należności o której mowa w pkt 1, wraz z odsetkami, o których mowa w pkt 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, wskazany w uzasadnieniu decyzji.

UZASADNIENIE

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, zwana dalej „Instytucją Zarządzającą”, ogłosił w dniu 1 września 2017 r. jednoetapowy konkurs zamknięty nr RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17 naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Działania 3.2 pn. „Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w przedsiębiorstwach” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W ramach przedmiotowego konkursu zamkniętego wsparciem zostały objęte projekty dotyczące

poprawy efektywności energetycznej (z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii tj. OZE wykorzystywanej na potrzeby własne) mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, mające na celu zmniejszenie zużycia i strat wody, energii elektrycznej, energii cieplnej, polegające na:

- 1) głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej budynków w przedsiębiorstwach, w tym wymiana lub modernizacja źródła energii, mająca na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej z ewentualnym uwzględnieniem OZE,
- 2) zastosowaniu energooszczędnych (energia elektryczna, ciepło, chłód, woda) technologii produkcji i użytkowania energii.

Ponadto, wśród ww. projektów wsparcie mogły uzyskać również przedsięwzięcia polegające na wykorzystaniu surowców wtórnych w procesie produkcyjnym, w wyniku czego podniesiona zostanie efektywność energetyczna i kosztowa przemysłu i usług w regionie (zgodnie z postulatami zawartymi w założeniach Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki). W ramach ww. konkursu preferowane były projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty z zakresu modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie kwalifikowały się do dofinansowania. W treści ogłoszenia o ww. konkursie zawarto informację, że szczegółowe zasady składania wniosków zostały zamieszczone w Regulaminie jednoetapowego konkursu zamkniętego nr RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17, dostępnym na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej tj. www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl. Przedmiotowy regulamin, będący załącznikiem do Uchwały nr 2950/17 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 sierpnia 2017 r., stanowił uszczegółowienie informacji zawartych w ww. ogłoszeniu konkursowym. Przed sporządzeniem wniosku o dofinansowanie każdy wnioskodawca był zobowiązany do zapoznania się z zasadami zawartymi w ww. regulaminie oraz załączonych do tego regulaminu dokumentami, zamieszczonymi na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, w skład których wchodziły m.in.:

- „wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”,

„kryteria merytoryczne dla Działania 3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w przedsiębiorstwach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

- „wzór umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wraz z załącznikami”.

Jednocześnie w wykazie obowiązujących aktów prawnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWŚ 2014-2020”) we wzorze umowy o dofinansowanie, zamieszczonym na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, wskazano, iż obowiązują zapisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą wdrożeniową”.

Ponadto, w wykazie obowiązujących aktów prawnych znajdującym się w ww. wzorze umowy o dofinansowanie wskazano, iż obowiązują zapisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013 r.), zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 1303/2013”.

W zamieszczonym na ww. stronie internetowej Instytucji Zarządzającej wzorze umowy o dofinansowanie projektu w § 1 ust. 4 i 5 zamieszczono definicję pojęcia wytycznych, obowiązujących w ramach realizacji RPOWŚ 2014-2020, w tym „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”.

Następnie, w § 1 ust. 8 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję „projektu”, zgodnie z którą: „Projekcie” - należy przez to rozumieć przedsięwzięcie szczegółowo określone we wniosku o dofinansowanie, zgłoszone do objęcia lub objęte współfinansowaniem UE,

realizowane w ramach danej osi priorytetowej programu operacyjnego, zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, będące przedmiotem niniejszej Umowy.”

W treści § 1 ust. 32 wzoru umowy o dofinansowanie projektu wskazano definicję rozliczenia płatności zaliczkowej rozumianej jako udokumentowanie we wniosku o płatność części lub całości wydatków poniesionych na realizację Projektu na zasadach i w terminie określonym w niniejszej umowie i nieujętych w dotychczas złożonych wnioskach o płatność.

Jednocześnie w § 1 ust. 40 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zawarto definicję pojęcia nieprawidłowości.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 wzoru umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązany był do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

Następnie w § 3 ust. 1 wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono obowiązek Beneficjenta polegający na jego zobowiązaniu „do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości”.

W treści § 9 wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono szczegółowe zasady wnioskowania i rozliczania płatności zaliczkowych w ramach RPOWŚ 2014-2020, zgodnie z którymi beneficjent zobowiązany był do rozliczenia zaliczki w części nie mniejszej niż 85% wypłaconych transz zaliczek, w formie złożonego za pomocą systemu teleinformatycznego SL2014 wniosku o płatność w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia przekazania ostatniej transzy zaliczki z rachunku bankowego właściwego dla płatności zaliczkowej, a pozostała kwota zaliczki w części 15% wypłaconych transz zaliczek podlegała rozliczeniu w terminie nie późniejszym niż termin zakończenia realizacji projektu.

W dalszej części wzoru umowy o dofinansowanie wskazano w § 10, że „Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie

z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek Beneficjenta do dnia zwrotu tych środków”, a w przypadku, gdy te środki, podlegające zwrotowi nie zostałyby w odpowiednim terminie zwrócone przez Beneficjenta to Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki (vide § 10 ust. 5 wzoru umowy).

Ponadto, każdy wnioskodawca zgodnie z ww. regulaminem konkursu zobowiązany był również do zapoznania się z dokumentem pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, opracowanym przez Ministra Rozwoju i Finansów i zamieszczonym na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl (wersja obowiązująca dla konkursu: z dnia 19 lipca 2017 r.).

Do przedmiotowego konkursu zamkniętego przystąpił ... , prowadzący działalność gospodarczą pod firmą: ... z ówczesną siedzibą: ..., składając w dniu 28 grudnia 2017 r. wniosek o dofinansowanie projektu pn.: „...” na wnioskowaną kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości: ... zł.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie w pkt IV-Charakterystyka projektu Beneficjent wskazał, że w ramach realizacji projektu wykonane zostaną roboty polegające na zakupie i montażu pompy ciepła wraz z niezbędnym osprzętem oraz systemem odzysku ciepła, zakupie instalacji fotowoltaiki, perlatorów, prace termomodernizacyjne oraz wymiana stolarki drzwiowej i oświetlenia wewnętrznego. Następnie, Beneficjent we wniosku o dofinansowanie wskazał, że cel planowanego do realizacji projektu wpisuje się w cele szczegółowe Działania 3.2 RPOWŚ 2014-2020, ponieważ w jego wyniku ma być osiągnięta zwiększona efektywność energetyczna prowadzonego przedsiębiorstwa tj. w efekcie do procesu produkcyjnego pozyskiwana będzie mniejsza ilość energii z sieci energetycznej, a więcej z odnawialnych źródeł energii. Ponadto, w wyniku realizacji projektu założono minimalizację emisji CO₂ do atmosfery, zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną z sieci oraz poprawę efektywności energetycznej budynku.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie Beneficjent wskazał, że planowane zadanie

dotyczące zakupu ww. środków trwałych będzie realizowane samodzielnie. Jednocześnie w ramach realizacji projektu Beneficjent założył we wniosku o dofinansowanie zadanie dotyczące robót budowlanych w formie docieplenia stropu, a koszty związane z tym zadaniem zostały ujęte jako wydatki niekwalifikowalne do dofinansowania ze środków EFRR. Realizacja projektu we wniosku o dofinansowanie złożonym na ww. konkurs została zaplanowana w okresie od 1 sierpnia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie w pkt XIV-Wskaźniki Beneficjent ujął następujące wskaźniki rezultatu, jakie miały być osiągnięte w wyniku realizacji Projektu:

1. „Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 2 466,13 GJ/rok,
2. „Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 207,75 MWh/rok,
3. „Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok]” – wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 2 544,75 GJ/rok,
4. „Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych [MWe] - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 0,20 MWe,
5. „Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych [MWt]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 0,19 MWt.

Następnie, w pkt XVI-Oświadczenia wnioskodawcy Beneficjent zawarł następujące oświadczenia:

1. „Oświadczam, iż zapoznałem się z Regulaminem konkursu i akceptuję jego postanowienia w zakresie warunków i zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020.”,
2. „Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a w przypadku pozytywnego rozpatrzenia niniejszego wniosku zobowiązuje się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 5/3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 Rozporządzenia Rady nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.”,
3. „Oświadczam, że posiadam (będę posiadał) środki finansowe na zabezpieczenie wkładu własnego do niniejszego projektu.”

W dokumencie pn. „Studium wykonalności dla projektu pt. ...”, zwanym dalej „Studium wykonalności”, stanowiącym załącznik nr 1 do wniosku o dofinansowanie czyli części dokumentacji konkursowej, Beneficjent wskazał, że w ramach planowanej inwestycji w zakresie rzeczowym dokona zakupu pompy ciepła wraz z osprzętem i dokona również jej montażu i instalacji wraz z stosownymi odwiertami. Planowana do zakupu pompa ciepła o typie „woda (solanka) – woda” miała posiadać dużą moc z przeznaczeniem do instalacji w dużych obiektach i być wyposażona w nowoczesną jednostkę sterującą pozwalającą na dostosowanie ogrzewania, chłodzenia i ogrzewania ciepłej wody użytkowej w zależności od temperatury zewnętrznej otoczenia i żądanej temperatury w pomieszczeniach użytkowych. Dodatkowo, w Studium wykonalności Beneficjent wskazał, że w celu montażu pompy ciepła wykonane zostanie 57 odwiertów o głębokości 99 metrów, które następnie napełnione zostaną glikolem, wykonane zostanie orurowanie, studnie zbiorcze z rotametrami, studnia zbiorcza łącząca wraz z betonowaniem odwiertów, próbą ciśnieniową i wprowadzeniem rur do pomieszczeń kotłowni. Następnie, w Studium wykonalności Beneficjent wskazał, że w ramach planowanej inwestycji w zakresie rzeczowym dokona zakupu i montażu na dachu hali produkcyjnej instalacji fotowoltaicznej, w skład której wchodzić będzie: moduł fotowoltaiczny, inwerter sieciowy w liczbie 5 szt. (moc inwerterów 36 kW DC/AC), skrzynka z zabezpieczeniami AC i DC (moc systemu DC 199,8 kW), okablowanie, system montażowy, konektory, panele w liczbie 740 szt. Powierzchnia zaplanowana pod ww. instalację fotowoltaiczną miała zajmować 1258 m², a produkcja energii miała wynosić 190 000 kWh/rok. Beneficjent w Studium wykonalności w zakresie ww. instalacji fotowoltaicznej wskazał, że stanowić będzie ona dodatkowe źródło energii, a ogniwa fotowoltaiczne w całości pokryją zapotrzebowanie na energię na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz oświetlenia. Pozostała część energii elektrycznej, zgodnie z założeniami Studium wykonalności, wytworzonej w ogniwach fotowoltaicznych miała pokrywać energię elektryczną na procesy technologiczne.

Pozostałe zadania w ramach planowanej inwestycji w zakresie rzeczowym takie jak: zakup perlatorów, wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne, zakup i montaż indywidualnego licznika ciepła, prace termomodernizacyjne w zakresie docieplenia stropu i zakupu wraz z montażem stolarki drzwiowej zostały wskazane jako wydatki niekwalifikowalne w ramach dofinansowania ze środków EFRR.

Dodatkowo, w Studium wykonalności w Rozdziale 1.6 pn. „Źródła finansowania projektu” Beneficjent wskazał, że deklaruje wniesienie środków własnych na realizację projektu w wysokości ... zł, nie pochodzących z kredytów bankowych czy pożyczek i stanowiących 60,22% całkowitej wartości inwestycji.

Następnie w Studium wykonalności w Rozdziale 2 pn. „Definicja celów projektu” Beneficjent wskazał, że głównym celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach produkcyjno-biurowych ..., a do realizacji tego celu przyczynić miały się następujące zadania:

- a) zakup, montaż i instalacja pomp ciepła wraz z odwiertami, nagrzewnicami, grzejnikami, systemem odzysku ciepła produkcyjnego,
- b) zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej,
- c) zakup perlatorów,
- d) docieplenie poddasza hali produkcyjnej,
- e) wymiana stolarki drzwiowej istniejącej kotłowni,
- f) wymiana oświetlenia wewnętrznego.

W Studium wykonalności Beneficjent wskazał również, że efektem realizacji projektu będzie zwiększenie efektywności energetycznej w prowadzonym przedsiębiorstwie poprzez oszczędność energii elektrycznej, redukcję emisji CO₂ do atmosfery, oszczędność wody, całkowite wyeliminowanie kosztów energii elektrycznej na ogrzewanie c.o. i oświetlenie. Beneficjent wskazał również, że realizacja projektu pozwoli osiągnąć większe oszczędności z tytułu kosztów zakupu energii elektrycznej oraz wody i biopaliwa, a zaoszczędzone w ten sposób środki zostaną przeznaczone na nowe inwestycje w firmie.

Do wniosku o dofinansowanie został załączony dokument pn. „Oświadczenie o zabezpieczeniu środków na realizację inwestycji”, stanowiący załącznik nr 13 do wniosku o dofinansowanie, w którym Beneficjent wskazał, że zabezpieczył środki finansowe w łącznej kwocie: ... zł na pokrycie kosztów wkładu własnego w projekcie oraz całości wydatków niekwalifikowalnych ujętych w projekcie. W tym miejscu zauważyć należy, że przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu Beneficjent w dniu 5 czerwca 2018 r. zaktualizował ww. oświadczenie i wskazał, że zabezpieczył na realizację projektu większe środki finansowe w wysokości ... zł na pokrycie kosztów wkładu własnego i wydatków niekwalifikowalnych ujętych w projekcie.

W wyniku przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą oceny merytorycznej, przedmiotowy wniosek o dofinansowanie, zwany również „projektem”, na podstawie Uchwały nr 4072/18 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 4 lipca 2018 r. został zakwalifikowany do wsparcia w ramach Działania 3.2 w kwocie dofinansowania w wysokości: ... zł, uzyskując ... punktów i ... miejsce na liście rankingowej projektów złożonych i wybranych do wsparcia w ramach przedmiotowego konkursu. Instytucja Zarządzająca zawarła w dniu ... 2018 r. z ..., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą: ... z siedzibą: ..., jako Beneficjentem tego Programu, umowę nr RPSW.03.02.00-26-... o dofinansowanie projektu nr RPSW.03.02.00-26-... pn.: „...” (zwaną dalej „umową o dofinansowanie”) na kwotę dofinansowania ze środków EFRR w łącznej wysokości ... zł. Beneficjent zobowiązany był do zapoznania się z warunkami i postanowieniami zawartymi w przedmiotowej umowie o dofinansowanie przed jej podpisaniem. W umowie o dofinansowanie znalazły się wszystkie wyżej omówione postanowienia zawarte w jej wzorze, stanowiącym załącznik do ww. Regulaminu konkursu zamkniętego.

W związku z czym Beneficjent podpisując ww. umowę o dofinansowanie został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji projektu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie oraz w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości projektu. Jednocześnie, zgodnie z podpisaną umową o dofinansowanie Beneficjent został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o zapisy wytycznych horyzontalnych oraz zgodnie z procedurami w ramach programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie.

Do przedmiotowej umowy o dofinansowanie Beneficjent przekazał integralny załącznik tj. zaktualizowany wniosek o dofinansowanie, w którym w polu dotyczącym źródeł finansowania wydatków zagwarantował wniesienie całkowitego wkładu własnego niezbędnego do realizacji projektu w kwocie: ... zł oraz w pkt XIV-Wskaźniki ujął następujące wskaźniki rezultatu, jakie miały być osiągnięte w wyniku realizacji Projektu:

1. „Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 2 466,13 GJ/rok,

2. „Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 21,84 MWh/rok,
3. „Spadek zużycia wody przez wsparte przedsiębiorstwa [m³/rok] - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 420,48 m³/rok,
4. „Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂] (CI 34) - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 35,91 tony równoważnika CO₂,
5. „Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok]” – wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 3 513,20 GJ/rok,
6. „Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych [MWt]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 0,13 MWt.
7. „Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych [MWe] - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 0,19 MWe.

Ponadto, w przedmiotowym zaktualizowanym wniosku o dofinansowanie znalazły się wszystkie wyżej omówione oświadczenia w zakresie m.in. świadomości praw i obowiązków wynikających z tytułu realizacji projektu oraz oświadczenie dotyczące posiadania środków finansowych na zabezpieczenie wkładu własnego na realizację projektu.

W trakcie realizacji projektu w dniu 5 marca 2020 r. Beneficjent przekazał do Instytucji Zarządzającej pismo z dnia 28 lutego 2020 r., w którym poinformował o planowanej na pierwszą połowę 2020 r. restrukturyzacji prowadzonego przedsiębiorstwa poprzez przekształcenie prowadzonej działalności gospodarczej w spółkę

Następnie, w dniu 5 maja 2020 r. Beneficjent przekazał do Instytucji Zarządzającej przez system teleinformatyczny SL wniosek o płatność nr RPSW.03.02.00-26-..., w którym zawniósł o wypłatę pierwszej płatności środków dofinansowania w formie zaliczki w kwocie: 690 000,00 zł. Przedmiotowa zaliczka została Beneficjentowi wypłacona w dniu 19 maja 2020 r.

W dniu 10 września 2020 r. Beneficjent przekazał do Instytucji Zarządzającej pismo z dnia 3 września 2020 r. wraz z załącznikami, informujące o zatwierdzeniu w dniu 1 września 2020 r. przez Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział ... przekształcenia przedsiębiorcy: ... z siedzibą: ... **w spółkę**: ... , zwaną dalej „Beneficjentem”. Instytucja Zarządzająca w związku z ww. przekształceniem w dniu 19.11.2020 r. podpisała z Beneficjentem Aneks nr RPSW.03.02.00-26-... do umowy o dofinansowanie, w którym uwzględniona została przedmiotowa zmiana formy prawnej

prowadzonej działalności gospodarczej przez Beneficjenta. Do przedmiotowego Aneksu przekazany został przez Beneficjenta zaktualizowany wniosek o dofinansowanie, w którym wydłużono termin zakończenia realizacji projektu do dnia 30 czerwca 2021 r., a w pkt XIII wniosku o dofinansowanie wskazano, że zarówno zadanie dotyczące zakupu instalacji fotowoltaicznej, pompy ciepła z osprzętem, perlatorów, jak i oświetlenia wewnętrznego oraz robót budowlanych w zakresie termomodernizacji obiektu realizowane będzie w okresie od dnia 1 października 2018 r. do dnia 30 czerwca 2021 r.

Jednocześnie, w dniu 17 sierpnia 2020 r. Beneficjent przekazał wniosek o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... rozliczający w 100% przekazaną w dniu 19 maja 2020 r. płatność zaliczkową w kwocie 690 000,00 zł i wnioskuje o wypłatę środków refundacji w kwocie 14 000,00 zł. Przedmiotowy wniosek o płatność po przeprowadzonej weryfikacji ujętych w nim wydatków oraz kontroli w trakcie realizacji projektu przeprowadzonej na dokumentach został w dniu 22 lutego 2021 r. zatwierdzony przez Instytucję Zarządzającą, skutkiem czego w dniu 4 marca 2021 r. została wypłacona Beneficjentowi refundacja środków dofinansowania w wysokości 14 000,00 zł. W ramach przedmiotowego wniosku o płatność Beneficjent rozliczył wydatki kwalifikowalne na kwotę 1 100 000,00 zł, w tym dofinansowanie: 704 000,00 zł przeznaczone na pokrycie zaliczki na wykonanie zadania dotyczącego zakupu i montażu pompy ciepła wraz z odwiertami oraz wykonania instalacji C.O. i C.W.U (tj. ciepłej wody użytkowej) i odzysku ciepła produkcyjnego. Rozliczone wydatki kwalifikowalne stanowiły 82,35% kosztów kwalifikowalnych przyjętych we wniosku o dofinansowanie dla ww. zadania oraz stanowiły 44,25% wartości wydatków kwalifikowalnych dla całego projektu.

Następnie, Beneficjent wnioskiem o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... zawniósował o wypłatę kolejnej płatności zaliczkowej w kwocie: 400 000,00 zł. W przedmiotowym wniosku o płatność w pozycji pn. „Postęp rzeczowy realizacji projektu” Beneficjent wskazał, że w zakresie zadania dotyczącego robót budowlanych termomodernizacyjnych i montażu pompy ciepła z systemem odzysku ciepła oraz montażu instalacji fotowoltaicznej prace są w trakcie realizacji. Jednocześnie w ww. wniosku o płatność w pozycji pn. „Planowany przebieg realizacji” Beneficjent złożył oświadczenie: „Do czasu złożenia kolejnego wniosku o płatność Beneficjent planuje zrealizować 80% zaplanowanych w projekcie prac”. W dniu 22 lutego 2021 r. Instytucja Zarządzająca zatwierdziła przedmiotowy wniosek o płatność na kwotę wnioskowanej zaliczki do

wypłaty w wysokości 400 000,00 zł, a w dniu 4 marca 2021 r. przedmiotowa zaliczka została wypłacona Beneficjentowi.

Zgodnie z § 9 umowy o dofinansowanie Beneficjent był zobowiązany do rozliczenia zaliczki w części nie mniejszej niż 85% wypłaconych transz zaliczek, w formie złożonego za pomocą systemu teleinformatycznego SL2014 wniosku o płatność w terminie 90 dni kalendarzowych od dnia przekazania ostatniej transzy zaliczki z rachunku bankowego właściwego dla płatności zaliczkowej. O powyższym fakcie i o podstawowym umownym terminie rozliczenia przekazanej zaliczki przypadającym na 1 czerwca 2021 r. Beneficjent został poinformowany pismem z dnia 12 marca 2021 r., znak: IR-XIV.432.3.182.2021 przesłanym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego SL2014.

W dniu 17 maja 2021 r. Beneficjent przekazał wniosek o płatność nr RPSW.03.02.00-26-..., który nie został zakwalifikowany jako wniosek rozliczający zaliczkę, ponieważ nie ujęto w nim żadnych dokumentów na rozliczenie wydatków w ramach projektu, a jedynie została wypełniona część tzw. sprawozdawcza wniosku o płatność dotycząca wskaźników realizacji celów projektu i informowania o postępach w realizacji projektu. W pozycji tego wniosku o płatność o charakterze wyłącznie sprawozdawczym pn. „Postęp rzeczowy realizacji projektu” Beneficjent wskazał, że w zakresie zadania dotyczącego robót budowlanych termomodernizacyjnych i montażu pompy ciepła z systemem odzysku ciepła oraz montażu instalacji fotowoltaicznej prace są w trakcie realizacji. Natomiast, w pozycji tego wniosku pn. „Planowany przebieg realizacji” Beneficjent złożył oświadczenie, że: „Do czasu złożenia kolejnego wniosku o płatność Beneficjent planuje rozliczyć otrzymaną zaliczkę (do 2 czerwca 2021 r.)”. Jednocześnie, w pozycji tego wniosku pn. „Problemy napotkane w trakcie realizacji projektu” Beneficjent poinformował, że zwrócił się do Instytucji Zarządzającej z pisemną prośbą o korektę jednego ze wskaźników realizacji projektu dotyczącego uzysku energii z instalacji fotowoltaicznej oraz o wydłużenie terminu zakończenia realizacji projektu.

W dniu 7 czerwca 2021 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło pismo Beneficjenta z dnia 2 czerwca 2021 r., w którym zawarto wniosek odnośnie wydłużenia terminu rozliczenia płatności zaliczkowej do dnia 30 lipca 2021 r. z uwagi na treść art. 28 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 roku (Dz. U. 2021 r. poz. 986).

W odpowiedzi na ww. pismo Beneficjenta Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIV.432.3.182.2021 z dnia 4 czerwca 2021 r. poinformowała Beneficjenta, że termin zakończenia realizacji projektu, zgodnie z postanowieniami § 5 obowiązującej wersji umowy o dofinansowanie przypada na dzień 30 czerwca 2021 r., a co za tym idzie niemożliwe jest dokonanie wydłużenia terminu rozliczenia płatności zaliczkowej wykraczające poza termin zakończenia realizacji projektu. Następnie, Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 4 czerwca 2021 r. wskazała Beneficjentowi, że zgodnie z postanowieniami art. 28 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 roku (Dz. U. 2021 r. poz. 986) w celu ograniczenia negatywnych skutków COVID-19 terminy na dokonanie poszczególnych czynności, określone zgodnie z przepisami ustawy lub wynikające z przepisów ustawy wdrożeniowej, mogą zostać w niezbędnym zakresie zmienione, przesunięte albo skrócone, z inicjatywy właściwej instytucji lub na wniosek beneficjenta, przy czym ewentualna zmiana terminu dokonania danej czynności powinna nierozzerwalnie wiązać się z wystąpieniem negatywnych skutków COVID-19 na realizację danego projektu. W ramach załączonych do pisma z dnia 2 czerwca 2021 r. dokumentów Beneficjent przekazał m.in. wydruki z ZUS odzwierciedlające absencję pracowników i kadry kierowniczej, jednakże we wszystkich przypadkach, z wyłączeniem Prezesa Zarządu, okres niezdolności do pracy pracowników zakończył się z końcem stycznia 2021 r. Płatność zaliczkowa, której wydłużenia terminu rozliczenia Beneficjent wnioskował, została przekazana w dniu 4 marca 2021 r., a co za tym idzie już po zakończeniu ww. absencji pracowników Beneficjenta. W związku z czym przekazana dokumentacja nie mogła stanowić podstawy do stwierdzenia negatywnego wpływu COVID-19 na termin rozliczenia ww. płatności zaliczkowej, ponieważ absencja pracowników jak wynikało z załączonej dokumentacji miała miejsce przed wypłatą ww. zaliczki, a co za tym idzie i przed rozpoczęciem terminu rozliczenia niniejszej zaliczki. Natomiast absencja Prezesa Zarządu, jak wynikało z przekazanej dokumentacji rozpoczęła się w dniu 11 maja 2021 r. i zakończyła się w dniu 30 maja 2021 r., czyli na 2 dni przed zakończeniem umownego terminu rozliczenia ww. zaliczki, który upływał w dniu 1 czerwca 2021 r. W związku z czym, w terminie od 31 maja 2021 r. do 1 czerwca 2021 r. nie wystąpił negatywny skutek COVID-19 w zakresie nieobecności Beneficjenta, a okres ten wciąż mieścił się w terminie rozliczenia płatności zaliczkowej, przewidzianym ww. postanowieniami umowy o dofinansowanie.

Następnie, w odniesieniu do przekazanej dokumentacji odnośnie problemów w dotrzymaniu terminowej realizacji robót przez wykonawcę projektu, Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia

4 czerwca 2021 r. wskazała Beneficjentowi, że również nie poświadcza ona negatywnego skutku COVID-19 na realizację projektu. W niniejszej dokumentacji bowiem wskazano na problemy związane z wydaniem warunków przyłączeniowych od PGE Dystrybucja S.A., czy wykonaniem odwiertów z uwagi na niskie ciśnienie wody spowodowane trudnymi warunkami geologicznymi i brakiem ciągłości dostaw wody.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca nie znalazła przesłanek do stwierdzenia negatywnego skutku COVID-19, a co za tym idzie nie było podstaw do wydłużenia terminu rozliczenia ww. płatności zaliczkowej.

Jednocześnie, w piśmie z dnia 4 czerwca 2021 r. Instytucja Zarządzająca poinformowała Beneficjenta, że zgodnie z treścią art. 189 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, w przypadku niezłożenia wniosku o płatność na kwotę lub w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i 4a, od środków pozostałych do rozliczenia, przekazanych w ramach zaliczki, nalicza się odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność. W związku z powyższym, Beneficjent miał dodatkowe 14 dni na rozliczenie ww. płatności zaliczkowej poprzez jej zwrot na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej lub poprzez złożenie wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę tj. w analizowanym przypadku powyższy termin na złożenie wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę / zwrot zaliczki bez sankcji odsetkowych upłynął w dniu 15 czerwca 2021 r.

W związku z powyższym ostateczny termin rozliczenia ww. płatności zaliczkowej upłynął wraz z dniem 15 czerwca 2021 r., a Beneficjent w wymaganym terminie nie złożył wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę, jak również nie dokonał zwrotu należnego dofinansowania wraz z odsetkami.

W dniu 17 czerwca 2021 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło pismo, w którym Beneficjent zwrócił się z prośbą o rozpatrzenie wniosku w sprawie rozłożenia na raty zwrotu nierozliczonej zaliczki tj. na 8 rat w kwocie 50 000,00 zł każda rata. Powyższą prośbę Beneficjent uzasadnił nadzwyczajnymi okolicznościami utrudniającymi dochowanie obowiązku zwrotu zaliczki jednorazowo w określonym terminie. Brak możliwości jednorazowego rozliczenia zaliczki Beneficjent uargumentował faktem, że od dłuższego czasu w polskiej jak i światowej gospodarce zaistniała pandemia wirusa SARS-CoV-2, a stan tej epidemii wpłynął na znaczne pogorszenie się sytuacji finansowej Beneficjenta. Beneficjent w tym zakresie powołał się na znaczący spadek

sprzedaży, dramatyczny spadek zyskowności, wzrost kosztów materiałów do produkcji, problemy z transportem materiałów przez granice skutkujące opóźnieniami w procesie produkcji, zwolnienie lekarskie Prezesa Zarządu od dnia 1 czerwca 2021 r. do dnia wnioskowania, czy konieczność zachowania ciągłości produkcji i zatrudnienia w firmie będącej zakładem ... Instytucja Zarządzająca mając na uwadze, o co Beneficjent zawniósł, stwierdziła, że akceptuje on obowiązek zwrotu udzielonego dofinansowania wraz z należnymi odsetkami, a treść ww. wniosku Beneficjenta z dnia 15 czerwca 2021 r. korespondowała z postanowieniami art. 64 ust.1 pkt 2 lit. b u.f.p., regulującego kwestie udzielania ulg w spłacie zobowiązań o charakterze publicznoprawnym.

Instytucja Zarządzająca rozpatrując ww. pisemny wniosek Beneficjenta stwierdziła, że warunkiem zaistnienia należności polegającej na obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich niezbędne jest skonkretyzowanie wysokości tej należności. Tymczasem w niniejszej sprawie wysokość ta na dzień wnioskowania o ulgę nie została jeszcze określona, ponieważ nie została wydana decyzja o zwrocie dofinansowania, o której mowa w art. 207 ust. 9 u.f.p. W związku z tym, że ww. wniosek o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania wpłynął do Instytucji Zarządzającej przed wydaniem decyzji o zwrocie środków, Instytucja Zarządzająca uznała za niezasadne prowadzenie postępowania w sprawie udzielenia ulgi przed zakończeniem postępowania administracyjnego w zakresie obowiązku zwrotu należności, które w sposób ostateczny przesądzi zakres obowiązku spoczywającego na Beneficjencie. W dniu 7 lipca 2021 r. Instytucja Zarządzająca wydała więc Postanowienie nr 125/21 w którym odmówiła wszczęcia postępowania w przedmiocie udzielenia ww. wnioskowanej ulgi w formie rozłożenia na raty płatności zwrotu nierozliczonej zaliczki wypłaconej 4 marca 2021 r. w kwocie: 400 000,00 zł.

Jednocześnie w dniu 30 czerwca 2021 r. poprzez system teleinformatyczny SL Beneficjent przekazał pismo z dnia 30 czerwca 2021 r. wnioskujące o uznanie za zrealizowanego projektu na poziomie poniesionych i rozliczonych uprzednio wydatków ogółem w kwocie: 1 353 000,00 zł, w tym wydatków kwalifikowalnych w kwocie 1 100 000,00 zł. Beneficjent poinformował, że dalsza realizacja założonego celu projektu jakim była termomodernizacja budynków produkcyjno-biurowych okazała się niemożliwa z uwagi na skutek wystąpienia pandemii COVID-19. W piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. Beneficjent argumentował, że stan epidemii spowodował znaczne pogorszenie jego sytuacji finansowej, co w konsekwencji doprowadziło do niemożności ponoszenia wydatków, które zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie były wydatkami

niekwalifikowalnymi pokrywanymi w ramach wkładu własnego wnoszonego przez Beneficjenta do realizacji projektu. W dalszej części pisma Beneficjent poinformował o spadku obrotów, przychodów i zysków z prowadzonej działalności gospodarczej z uwagi na fakt wystąpienia epidemii COVID-19, a także na opóźnienia i wzrost kosztów produkcji z uwagi na podwyżkę cen materiałów wykorzystywanych w tej produkcji. Ponadto, Beneficjent w piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. wskazał na problemy związane z absencją pracowników z uwagi na epidemię COVID-19, problemy z utrzymaniem płynności finansowej firmy i związane z tym problemy z regulowaniem zobowiązań publicznoprawnych takich jak podatek od towarów i usług czy podatek dochodowy, a także na problemy z dostępnością paneli fotowoltaicznych o mocy pozwalającej na osiągnięcie uzysku energii elektrycznej na poziomie założonym we wniosku o dofinansowanie. W piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. Beneficjent złożył również oświadczenie o stanie zaawansowania prac założonych w projekcie, z którego wynikało, że w całości zostały wykonane prace w zakresie modernizacji oświetlenia wewnętrznego oraz docieplenia poddasza hali produkcyjnej, a w dużym stopniu zaawansowania są prace w zakresie: montażu i instalacji pompy ciepła z systemem odzysku ciepła, zakupu i montażu instalacji fotowoltaicznej i perlatorów oraz wymiany stolarki drzwiowej w istniejącej kotłowni.

Jednocześnie, w piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. Beneficjent oświadczył, że: *„Należy dodać, iż Beneficjent, mając na uwadze zaistniały stan rzeczy, podjął wszelkie działania ku temu, by tę część wydatków, którą można było odzyskać, zwrócić do Instytucji Zarządzającej. W rezultacie, pobrana przez Beneficjenta w dniu 24 marca 2021 r. zaliczka w kwocie 400 000,00 PLN zostanie w całości zwrócona do Instytucji Zarządzającej”*. Beneficjent w piśmie tym popełnił błąd co do daty przekazania płatności zaliczkowej, ale intencja zwrotu nie budzi wątpliwości.

W dniu 21 lipca 2021 r. za pośrednictwem systemu SL Instytucja Zarządzająca przesłała do Beneficjenta wiadomość elektroniczną, w której wezwała Beneficjenta do złożenia wniosku o płatność końcową z uwagi na zakończenie realizacji projektu.

Następnie, w odpowiedzi na pismo Beneficjenta z dnia 30 czerwca 2021 r., Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIII.432.3.56.2019 z dnia 4 sierpnia 2021 r. wskazała Beneficjentowi, że w odniesieniu do kwestii wydłużenia terminu realizacji projektu wnioskowanego przez Beneficjenta do dnia 31 sierpnia 2021 r. oraz innym pismem do dnia 31 października 2021 r. Instytucja Zarządzająca wyraziła pisemną zgodę pod warunkiem przedłożenia przez Beneficjenta dodatkowych niezbędnych wyjaśnień oraz zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie celem

umożliwienia przygotowania stosownego aneksu do umowy o dofinansowanie. Beneficjent jednakże nie przekazał wymaganych wyjaśnień oraz zaktualizowanej ww. dokumentacji. W piśmie z dnia 4 sierpnia 2021 r. Instytucja Zarządzająca poinformowała również Beneficjenta, że kwestia wydłużenia terminu rozliczenia płatności zaliczkowej została już rozpatrzona w piśmie z dnia 4 czerwca 2021 r., a kwestia ewentualnego rozłożenia na raty zwrotu zaliczki została również rozpatrzona Postanowieniem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 lipca 2021 r. Natomiast, w kwestii podniesionego przez Beneficjenta w piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. rozliczenia projektu na dotychczasowym poziomie Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 4 sierpnia 2021 r. poinformowała Beneficjenta o konieczności złożenia wniosku rozliczającego pobraną zaliczkę lub dokonania jej zwrotu zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie.

Jednocześnie, w dniu 19 sierpnia 2021 r. za pośrednictwem systemu SL Instytucja Zarządzająca przesłała do Beneficjenta wiadomość elektroniczną, w której poinformowała o wycofaniu wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... (tj. wniosku nie rozliczającego zaliczkę o charakterze wyłącznie sprawozdawczym) z uwagi na brak wydłużenia terminu realizacji projektu i brak złożenia wymaganego na dzień tego pisma wniosku o płatność końcową rozliczającego otrzymane dofinansowanie.

W dniu 23 sierpnia 2021 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło kolejne pismo Beneficjenta z dnia 19 sierpnia 2021 r. wnioskujące o wydłużenie terminu zakończenia realizacji projektu do dnia 30 listopada 2021 r. z uwagi na zaistnienie wpływu pandemii COVID-19 na kwestię stanu robót budowlanych założonych w projekcie, a co za tym idzie i kwestię rozliczenia tych robót z wykonawcą.

Instytucja Zarządzająca w odpowiedzi na ww. pismo z dnia 19 sierpnia 2021 r. pismem znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 26 sierpnia 2021 r. poinformowała Beneficjenta, że wnioskowane przedłużenie terminu zakończenia realizacji projektu będzie możliwe do zaakceptowania pod warunkiem rozliczenia w terminie do dnia 31 sierpnia 2021 r. otrzymanej i nierozliczonej zaliczki wypłaconej Beneficjentowi dnia 4 marca 2021 r. lub jej zwrotu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Następnie, w dniu 30 sierpnia 2021 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynął zaktualizowany wniosek o dofinansowanie Beneficjenta uwzględniający uprzednio zaakceptowane wydłużenie terminu realizacji projektu do dnia 31 sierpnia 2021 r. W związku z czym, w dniu 8 września 2021 r.

podpisany został Aneks nr RPSW.03.02.00-26-... wydłużający termin zakończenia realizacji projektu do dnia 31 sierpnia 2021 r.

Z uwagi na brak zwrotu lub złożenia wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę w dniu 13 września 2021 r. zatwierdzona została przez Instytucję Zarządzającą karta oceny wniosku o płatność do naboru RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17 tj. *Karta do odzyskania wypłaconej zaliczki* (dokument stanowiący załącznik nr IR.XIII.54 do Instrukcji Wykonawczej RPOWŚ), w której wskazano kwotę zaliczki podlegającą zwrotowi w wysokości: 400 000,00 zł, stanowiącą 100% wypłaconych środków zaliczki z uwagi na zakończenie w dniu 31 sierpnia 2021 r. realizacji projektu.

Następnie, w dniu 6 października 2021 r. w siedzibie Instytucji Zarządzającej odbyło się spotkanie z przedstawicielami Beneficjenta, na którym przedstawili oni stan realizacji projektu i kwestie problematyczne, uniemożliwiające terminowe zakończenie realizacji projektu. Na okoliczność ww. spotkania została sporządzona stosowna notatka, w której ustalono, że zwrot środków przedmiotowej zaliczki ma nastąpić do dnia 16 października 2021 r., a w przypadku braku tego zwrotu zaliczki po tej dacie zostanie wszczęte stosowne postępowanie zmierzające do odzyskania tych środków.

Beneficjent nie dokonał zwrotu środków zaliczki zgodnie z ww. ustaleniami, ani też nie złożył wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę.

W związku z powyższym w dniu 29 października 2021 r. na podstawie art. 207 ust.8 u.f.p. Instytucja Zarządzająca przekazała do Beneficjenta pisemne wezwanie (tj. pismo znak: IR-XIV.432.3.182.2021 z dnia 26 października 2021 r.) do zwrotu środków dofinansowania w kwocie 400 000,00 zł wykorzystanych z naruszeniem procedur wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Jednocześnie, Instytucja Zarządzająca w wezwaniu wyjaśniła Beneficjentowi, że z uwagi na fakt, że w dniu 31 sierpnia 2021 r. (zgodnie z treścią obowiązującej umowy o dofinansowanie) upłynął termin zakończenia realizacji projektu i Beneficjent nie złożył końcowego rozliczenia projektu, w którym ujęte zostałyby kolejne płatności środków dofinansowania, w trybie art. 207 ust.8 u.f.p. niemożliwe jest wskazanie Beneficjentowi wyboru opcji pomniejszenia kolejnych płatności o kwotę podlegającą zwrotowi. Beneficjentowi wyznaczono termin 14 dni od dnia doręczenia wezwania na zwrot środków z odsetkami. Przedmiotowe wezwanie zostało odebrane przez Beneficjenta w dniu 3 listopada 2021 r. W wyznaczonym terminie Beneficjent nie dokonał wymaganego zwrotu należności.

Jednocześnie, w dniu 29 października 2021 r. zostało również skierowane do Beneficjenta pismo znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 26 października 2021 r. wzywające do niezwłocznego udokumentowania i wskazania osoby należycie umocowanej do reprezentowania Beneficjenta z uwagi na powzięcie przez Instytucję Zarządzającą informacji o prawdopodobnej niezdolności Beneficjenta do skutecznego wykonywania czynności związanych z reprezentowaniem prowadzonej spółki.

W dniu 4 listopada 2021 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło pismo pełnomocnika Beneficjenta z dnia 29 października 2021 r. wraz z załączonym pismem Beneficjenta z dnia 25 października 2021 r., w których zawarto wnioski o przedłużenie terminu zakończenia projektu do dnia 30 czerwca 2022 r. z uwagi na szereg poniższych kwestii problematycznych uniemożliwiających zrealizowanie inwestycji w założonym terminie:

- a) brak organu zarządczego w spółce spowodowany od maja 2021 r. problemami zdrowotnymi jedyne go członka zarządu spółki tj. ... (wskazano na przebywanie przez ... w sposób nieprzerwany na zwolnieniu lekarskim od 11 maja 2021 r. do 31 października 2021 r.) oraz odejściem ze spółki wraz z dniem 24 września 2021 r. prokurenta ... ,
- b) zaistnienie przeszkód o charakterze techniczno-budowlanym w zakresie wykonania robót budowlanych w zakresie montażu i instalacji pompy ciepła wraz z systemem odzysku ciepła oraz montażu instalacji fotowoltaicznej,
- c) problemy związane z ciśnieniem wody w dokonywanych odwiertach powodujące opóźnienia wykonawcy w realizacji robót,
- d) trudne warunki glebowe na terenie inwestycji nieodpowiadające w rzeczywistości warunkom wskazanym w dokumentacji tj. profilom i przekrojom geologicznym,
- e) okres jesienno-zimowy uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prowadzenie prac o charakterze wiertniczym oraz niemożliwość odłączenia źródła ciepła w tym okresie dla zakładu produkcyjnego w celu zmodernizowania kotłowni,
- f) problemy kadrowe związane z absencją pracowników,
- g) problemy jak to określił Beneficjent: „*związane z nikłą szansą na posiadanie odpowiedniego sprzętu na budowie, który jest wykorzystywany w realizacji innych inwestycji.*”.

Dodatkowo do ww. pisma załączono pełnomocnictwo dla Kancelarii Adwokackiej ... oraz pełnomocnictwo dla ... i

Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 22 listopada 2021 r. wezwała Beneficjenta do złożenia szczegółowych wyjaśnień w zakresie pełnomocnictwa udzielonego Kancelarii Adwokackiej ... tj. w przedmiocie uprawnień do składania i podpisywania w imieniu spółki wszelkiego rodzaju oświadczeń, pism, wniosków, prowadzenia negocjacji i podpisywania aneksów do umowy o dofinansowanie.

Jednocześnie, z uwagi na brak wymaganego zwrotu zaliczki czy jej rozliczenia przez Beneficjenta we wniosku o płatność, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIV.432.3.182.2021 z dnia 7 grudnia 2021 r. w oparciu o art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, oraz zgodnie z art. 207 ust. 9 u.f.p. zawiadomiła Beneficjenta, że zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki, oraz sposobu zwrotu środków w formie decyzji w sprawie zwrotu części dofinansowania wraz z odsetkami. W przedmiotowym zawiadomieniu Instytucja Zarządzająca wyznaczyła 7 dniowy termin na wniesienie uwag oraz zapoznanie się z materiałami dotyczącymi sprawy. Przedmiotowe zawiadomienie zostało doręczone na wskazany adres Beneficjenta w dniu 10 grudnia 2021 r. W odniesieniu do ww. otrzymanego zawiadomienia Beneficjent nie dokonał zwrotu czy rozliczenia wymaganej należności.

W związku z powyższym oraz z uwagi na brak zwrotu wymaganej należności, w dniu 4 stycznia 2022 r. Instytucja Zarządzająca stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a. sporządziła zawiadomienie Beneficjenta o przygotowaniu materiału dowodowego do wydania decyzji o zwrocie (tj. pismo znak: IR-XIV.432.3.182.2022 z dnia 4 stycznia 2022 r.). W terminie 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia, Beneficjent mógł zapoznać się z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Dokumentacja została udostępniona do wglądu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Departament Inwestycji i Rozwoju. Przedmiotowe zawiadomienie nie zostało odebrane przez Beneficjenta i zostało zwrócone przez operatora pocztowego w dniu 20 stycznia 2022 r. do Instytucji Zarządzającej.

Jednocześnie, z uwagi na konieczność ustalenia aktualnego stanu realizacji projektu oraz brak odpowiedzi ze strony Beneficjenta w przedmiocie udzielonych przed wszczęciem ww. postępowania administracyjnego pełnomocnictw, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 5 stycznia 2022 r. wezwała Beneficjenta do udzielenia informacji czy do

dnia 31 stycznia 2022 r. zadania takie jak: montaż pompy ciepła z osprzętem oraz wykonanie instalacja co. i c.w.u. oraz przygotowanie terenu pod wykonanie odwiertów wraz z pracami geodezyjnymi, zostaną ostatecznie wykonane i uruchomione. W przypadku gdyby nie było możliwości ukończenia ww. zadań w terminie do końca stycznia 2022 r., Beneficjent został wezwany do wskazania realnego terminu uruchomienia ww. instalacji. Ponadto, Beneficjent został ponownie wezwany do udzielenia odpowiedzi na pismo Instytucji Zarządzającej z dnia 22 listopada 2021 r. w kwestii złożenia szczegółowych wyjaśnień w zakresie pełnomocnictwa udzielonego Kancelarii Adwokackiej

W odpowiedzi na ww. pismo Beneficjent w dniu 17 stycznia 2022 r. za pośrednictwem kolejnego pełnomocnika tj. ... przekazał pismo z dnia 12 stycznia 2022 r., w którym poinformowano, że we wskazanym terminie do końca stycznia 2022 r. nie zostaną ani zamontowane ani uruchomione urządzenia i instalacje założone do wykonania w projekcie i nie jest możliwe określenie konkretnej daty uruchomienia ww. urządzeń. W odniesieniu do kwestii pełnomocnictw wskazano, że zakres udzielonych pełnomocnictw czy to Adw. ... czy Adw. ... jest szeroki i obejmuje reprezentację spółki jako beneficjenta przed Instytucją Zarządzającą w związku z realizacją projektu i obejmuje on składanie i podpisywanie w imieniu tej spółki wszelkiego rodzaju oświadczeń, pism, wniosków, prowadzenia negocjacji i podpisywania umów, aneksów w zakresie realizacji projektu.

W dniu 18 stycznia 2022 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynął dokument pn. „Podsumowanie ustaleń dokonanych w projekcie nr RPSW.03.02.00-26-... pn. „... w ramach prowadzonego audytu operacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020” (tj. pismo znak: 2601-ICE.52.61.2021.9 z dnia 17 stycznia 2022 r.) sporządzony przez Izbę Administracji Skarbowej w Kielcach, zwanej dalej „Instytucją Audytową”, w którym zaprezentowane zostały wyniki kontroli przeprowadzonej w tym projekcie. W dokumencie tym Instytucja Audytowa wskazała, że projekt został wybrany zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, jednakże nie został on fizycznie zakończony ani w pełni wdrożony, a co za tym idzie nie został wdrożony zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie i nie spełnia wszelkich warunków mających zastosowanie w czasie audytu dotyczących jego funkcjonalności, stosowania i celów do osiągnięcia. Ponadto, w dokumencie tym Instytucja Audytowa potwierdziła, że projekt nie został zrealizowany w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie, a Beneficjent znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

Następnie, w dniu 1 lutego 2022 r. została sporządzona przez Instytucję Zarządzającą Informacja pokontrolna nr 60/N/III/RPO/2021 (tj. pismo znak: KC-I.432.716.1.2021) z kontroli doraźnej projektu przeprowadzonej w miejscu realizacji projektu oraz na dodatkowo dostarczonej dokumentacji. W wyniku tej kontroli Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że w zakresie rzeczowym projekt nie został w pełni zrealizowany zgodnie z wnioskiem i umową o dofinansowanie projektu tj. ustalono, że w okresie realizacji wskazanym w umowie o dofinansowanie projekt nie został zrealizowany a jego cel wyrażony wskaźnikami produktu i rezultatu nie został osiągnięty, co stanowi o naruszeniu § 7 ust. 1 i ust. 3 umowy o dofinansowanie. Ponadto w ww. Informacji pokontrolnej stwierdzono, że Beneficjent naruszył postanowienia § 9 ust. 4 umowy o dofinansowanie poprzez brak rozliczenia przekazanej w dniu 4 marca 2021 r. zaliczki w wysokości 400 000,00 zł w części nie mniejszej niż 85% wypłaconych transz zaliczek w formie złożonego za pomocą SL2014 wniosku o płatność w terminie 90 dni kalendarzowych od dnia przekazania płatności zaliczkowej. Instytucja Zarządzająca w wyniku ww. kontroli doraźnej stwierdziła, że z wyciągu bankowego z dnia 4 marca 2021 r. wynika, że na rachunku prowadzonym w ...Banku Oddział Korporacyjny ... nr ... (jako rachunek Beneficjenta dla płatności dofinansowania w formie zaliczki wskazany w umowie o dofinansowanie) dokonano trzech transakcji tj.: Przelew przychodzący zaliczki przekazanej z rachunku bankowego prowadzonego przez Ministra Finansów w wysokości 400 000,00 zł oraz dwa przelewy wychodzące na rachunek bankowy nr ... należący do ... , tj.: 335 000,00 zł i 65 000,00 zł co daje w sumie wartość 400 000,00 zł.

W przedmiotowej Informacji pokontrolnej Instytucja Zarządzająca stwierdziła również, że do dnia zakończenia czynności kontrolnych Beneficjent nie dokonał zwrotu wypłaconych w dniu 4 marca 2021 r. środków zaliczki, a także nie dostarczył dokumentacji księgowej pozwalającej zidentyfikować na co środki te zostały przeznaczone. W związku z czym Instytucja Zarządzająca wskazała, że Beneficjent naruszył postanowienia § 3 umowy o dofinansowanie poprzez **nierzetelne dysponowanie środkami publicznymi**, wypłaconymi przez Instytucję Zarządzającą w ramach zaliczki w wysokości 400 000,00 zł celem pokrycia zobowiązań wynikających z realizacji przedmiotowego projektu tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych Beneficjent nie przedstawił wyciągów bankowych potwierdzających zapłatę z przekazanych środków zobowiązań wynikających z realizacji projektu. Jednocześnie Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że Beneficjent naruszył również treść § 8 ust. 16 umowy o dofinansowanie, ponieważ do dnia zakończenia realizacji projektu nie złożył wniosku o płatność końcową, a także że Beneficjent naruszył treść §

14 ust. 3 pkt. 1 umowy o dofinansowanie poprzez niezachowanie odpowiedniej ścieżki audytu z uwagi na niedostarczenie dokumentacji finansowo-księgowej dotyczącej wydatków zadeklarowanych we wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... i nr RPSW.03.02.00-26-... . Ponadto, w Informacji pokontrolnej wskazano, że: „Wykonawca poinformował Zespół Kontrolujący, że pozostałe do wykonania odwierty związane z wykonaniem pompy ciepła nie zostały wykonane, ponieważ pojawiły się problemy finansowe po stronie Inwestora czego skutkiem był brak regulowania należności z tytułu wystawionych przez Wykonawcę faktur za roboty, które zostały już wykonane. Wykonawca do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie przedstawił faktur jakie wystawił i przekazał Beneficjentowi, a które nie zostały uregulowane.”

W związku z ustaleniami z ww. kontroli doraźnej Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że Beneficjent nie w pełni zrealizował założony zakres rzeczowy projektu, tym samym nie zrealizował celu projektu określonego we wniosku o dofinansowanie, wyrażonego we wskaźnikach produktu i rezultatu oraz do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie złożył wniosku końcowego o płatność stanowiącego końcowe rozliczenie projektu.

Kwestia niezrealizowania rzeczowego zakresu projektu oraz nieosiągnięcia założonych celów tego projektu zostanie objęta przez Instytucję Zarządzającą odrębnym postępowaniem administracyjnym, z uwagi na fakt, że stanowi ona kolejną nieprawidłowość w realizacji projektu, stwierdzoną już po wszczęciu przedmiotowego postępowania administracyjnego w przedmiocie zwrotu nierozliczonej zaliczki wraz z należnymi odsetkami.

Wobec powyższego w wyniku ww. kontroli doraźnej w zakresie przedmiotowego postępowania administracyjnego rozstrzyganego niniejszą decyzją, potwierdzono, że Beneficjent nie przeznaczył środków zaliczki na wydatki założone we wniosku o dofinansowanie, a co za tym idzie dokonał wydatkowania ich niezgodnie z przeznaczeniem na które zostały przyznane i z naruszeniem obowiązujących procedur tj. postanowień umowy o dofinansowanie.

Dodatkowo, w ww. Informacji pokontrolnej zalecono Beneficjentowi zwrot ww. zaliczki w wysokości 400 000,00 zł wraz z należnymi odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej wskazany w ww. wezwaniu z dnia 26 października 2021 r.

Beneficjent nie wykonał przedmiotowych zaleceń nałożonych w Informacji pokontrolnej w zakresie zwrotu ww. zaliczki wraz z odsetkami.

W związku z powyższym rozszerzeniu uległ materiał dowodowy zgromadzony w analizowanej sprawie z uwagi na fakt poczynienia przez Instytucję Zarządzającą powyższych ustaleń w wyniku kontroli doraźnej zgodnie z Informacją pokontrolną nr 60/N/III/RPO/2021. Instytucja Zarządzająca z uwagi na ten fakt oraz fakt ustanowienia pełnomocników i otwarcia przez Beneficjenta postępowania restrukturyzacyjnego o zatwierdzeniu układu, postanowiła ponownie przesłać zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wydania decyzji określającej zwrot środków z odsetkami. W związku z czym, w dniu 24 lutego 2022 r. Instytucja Zarządzająca przesłała do ustanowionego Pełnomocnika – Adw. ... oraz Nadzorcy układu – ... stosowne zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki, oraz sposobu zwrotu środków w formie decyzji w sprawie zwrotu przez Beneficjenta nierozliczonej płatności zaliczkowej wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych (tj. pisma znak: IR-XIV.432.3.182.2022 z dnia 18 luty 2022 r.). Przedmiotowe zawiadomienia zostały odebrane odpowiednio w dniach 25 lutego 2022 r. i 1 marca 2022 r.

W związku z powyższym oraz z uwagi na brak zwrotu wymaganej należności, w dniu 14 marca 2022 r. Instytucja Zarządzająca stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a. sporządziła zawiadomienia o przygotowaniu materiału dowodowego do wydania decyzji o zwrocie (tj. pismo znak: IR-XIV.432.3.182.2022 z dnia 14 marca 2022 r.). W terminie 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia, Pełnomocnik Beneficjenta i Nadzorca układu mogli zapoznać się z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Dokumentacja została udostępniona do wglądu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Departament Inwestycji i Rozwoju. Przedmiotowe zawiadomienia zostały odebrane odpowiednio w dniach 18.03.2022 i 21.03.2022 r.

W odniesieniu do ww. zawiadomienia nie wniesiono uwag ani też nie zgłoszono się do Instytucji Zarządzającej celem zapoznania się z materiałem dowodowym zgromadzonym w ramach toczącego się postępowania administracyjnego.

Wobec powyższego, zaistniała konieczność, zgodnie z zapisami art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. wydania przez Instytucję Zarządzającą odpowiedniej decyzji o zwrocie.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”, system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Następnie, zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy wdrożeniowej, do zadań instytucji zarządzającej należy odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w u.f.p. albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b u.f.p.

Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

„ 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,

2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.”

Na podstawie art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji

programów, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków oraz zawierającą pouczenie o sankcji wynikającej z ust. 4 pkt 3, z zastrzeżeniem ust. 7.

W związku z regulacją prawną art. 67 ust.1 u.f.p. do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy k.p.a. i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.).

W świetle art. 104 i art. 107 k.p.a., organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąc sprawę w danej instancji.

W świetle art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547) do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Na podstawie art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa decyzje wydane przez zarząd województwa w sprawach z zakresu administracji publicznej podpisuje marszałek. W decyzji wymienia się imiona i nazwiska członków zarządu, którzy brali udział w wydaniu decyzji.

Podstawowy akt prawa krajowego, który określa zasady prowadzenia polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, stanowi ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.). Zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej za przygotowanie i prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku programu regionalnego jest zarząd województwa. Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi (vide: art. 9 ust. 2):

- dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów,
- prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów - w przypadku regionalnego programu operacyjnego,

- monitorowanie postępów realizacji programu operacyjnego,
- odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.

W związku z czym, Instytucja Zarządzająca w przypadku stwierdzenia, iż projekt jest realizowany niezgodnie z jego założeniami i w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami, nie ma możliwości uznania za kwalifikowalne wydatków, które są niezgodne z zapisami zawartymi w umowie o dofinansowanie tj. zgodnie z § 1 ust. 8 umowy o dofinansowanie: *„za wydatki kwalifikowalne należy rozumieć wydatki lub koszty uznane za kwalifikowalne i spełniające kryteria, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, jak również w rozumieniu ustawy wdrożeniowej i przepisów rozporządzeń wydanych do tej ustawy oraz zgodnie z wytycznymi wskazanymi w § 1 ust.4 lit.e).”*

Zgodnie z prawem wspólnotowym (tj. m.in. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 - Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289-302, z późn. zm., rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu - Dz.U.UE.L.2014.187.1) oraz regulacjami określonymi w dokumentach programowych (tj. *Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych*, wydanymi na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej), Instytucja Zarządzająca została zobowiązana do stałego monitorowania postępów realizacji programu operacyjnego poprzez monitorowanie postępów w realizacji wskaźników. Monitorowanie postępu rzeczowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego jest prowadzone przez Instytucję Zarządzającą na bieżąco, na wszystkich poziomach wdrażania tego Programu, równoległe z analizą postępu finansowego, mając na uwadze rozwiązania przyjęte zgodnie z rozporządzeniem ogólnym (tj. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.) w zakresie konstrukcji wskaźników w programie (art. 27 ust. 4) oraz zakresu sprawozdań z wdrażania (art. 50 i art. 111).

Ponadto, w obowiązujących dla przedmiotowego konkursu naboru wniosków o dofinansowanie *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* w rozdziale 6.4 – *Zasada faktycznego poniesienia wydatku* wskazano, że do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, a pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego. Następnie, w ww. Wytycznych wskazano, że dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej.

Instytucja Zarządzająca w związku z nierozliczeniem przez Beneficjenta płatności zaliczkowej w kwocie 400 000,00 zł, wypłaconej w dniu 4 marca 2021 r. stwierdziła naruszenie przez Beneficjenta treści § 3 ust.1 oraz § 9 umowy o dofinansowanie poprzez ponoszenie wydatków przez Beneficjenta w sposób niecelowy, nieracjonalny i niezgodny z przepisami prawa krajowego, a także poprzez nierozliczenie pobranej płatności zaliczkowej środków dofinansowania.

W związku z czym, Instytucja Zarządzająca stwierdzając naruszenie przez Beneficjenta ww. zapisów umowy o dofinansowanie, obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania zobowiązana była do określenia kwoty nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania zgodnie z postanowieniami ww. art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Instytucja Zarządzająca pragnie wskazać, że obowiązki państw członkowskich i Komisji w zakresie wydatkowania środków finansowych budżetu Unii doprecyzowano w odpowiednich przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. UE.L.2013.347.320 z dnia 2013.12.20), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”.

Z przepisów tych wynika, że na państwach członkowskich ciąży dwojaki rodzaj obowiązki: po pierwsze mają ustanowić i zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli dla realizacji programów operacyjnych, a po drugie, prowadzić działania w odniesieniu do

nieprawidłowości: zapobiegać im, wykrywać je, odzyskiwać kwoty wypłacone nienależnie oraz informować Komisję o wykrytych nieprawidłowościach i przebiegu postępowań prowadzonych w tych sprawach (poz. 65 rozporządzenia nr 1303/2013).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt.36 rozporządzenia nr 1303/2013 „nieprawidłowość - oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSD, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

Przesłanki nieprawidłowości odnoszą się do zachowania sprawcy, które może polegać zarówno na działaniu, jak i na zaniechaniu działań, oraz do skutków tego zachowania. Konieczne jest bowiem, by zachowanie to spowodowało szkodę w budżecie Wspólnot (Unii) lub w budżetach zarządzanych przez Wspólnoty (Unię), albo szkodę taką mogło powodować. Pojęcie "szkoda" użyte w omawianej definicji oznacza uszczerbek finansowy dokonany w budżecie Unii lub w budżetach zarządzanych przez Unię, albo uszczerbek finansowy, na jaki budżety te zostały narażone. Wynika stąd, że faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego nie jest przesłanką konieczną dla zakwalifikowania zachowania jako nieprawidłowości, wystarczy bowiem sama możliwość jego wystąpienia.

Mając na uwadze omówioną powyżej definicję nieprawidłowości, obowiązującą w prawie wspólnotowym, należy więc wskazać, iż skutki finansowe wynikające z danego naruszenia, na jakie mógł być narażony budżet Wspólnoty mają wymiar nie tylko rzeczywisty (udowodniony), ale również i wymiar potencjalny (trudny do oszacowania).

Taki sposób rozumienia definicji nieprawidłowości ugruntował się już w utrwalonej linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w Wyroku TSUE w sprawie C-406/14 z dnia 14 lipca 2016 r. stwierdził, że: „naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych.” Dalej w tym samym Wyroku TSUE wskazano również, że: „uchybiecie zasadom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość..., o ile nie można wykluczyć, że uchybiecie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu.” Analogiczne stanowisko zostało również zawarte w Wyroku

z dnia 21 grudnia 2011 r. Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, pkt 47.

Instytucja Zarządzająca pragnie również zaznaczyć, iż w dalszych orzeczeniach TSUE ww. linia orzecznicza była analogiczna tj. w Wyroku z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie C-408/16 TSUE przywołał wykładnię nieprawidłowości wprost z Wyroku C-406/14. W związku z czym należy uznać, iż TSUE potwierdził w utrwalonej linii orzeczniczej definicję istoty nieprawidłowości. Organ pragnie więc zauważyć, że powtórzenie w Wyroku z 6 grudnia 2017 r. dosłownej treści pojęcia nieprawidłowości, zawartej w ww. wyroku z lipca 2016 r., pozwala wnioskować, że jest to utrwalona linia orzecznicza. Jak już wyżej wskazano, TSUE po raz kolejny powtórzył, że naruszenie prawa jest nieprawidłowością, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie miało wpływ na budżet danego funduszu. Co najważniejsze, TSUE w swoim wyroku ponownie wyjaśnił, że nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych (nawet tylko potencjalnych) dla budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto należy wskazać, iż pomimo tego że obydwa przywołane powyżej wyroki TSUE odnoszą się do pojęcia nieprawidłowości w rozumieniu Rozporządzenia Rady WE nr 1083/2006 (obowiązującego dla programów operacyjnych na lata 2007-2013), to definicja nieprawidłowości zawarta w rozporządzeniu nr 1303/2013 nie zmieniła się znacząco i brzmi niemal identycznie, a co za tym idzie pozwala to na przyjęcie tezy, że wykładnia TSUE w obecnej perspektywie finansowej nie ulegnie zmianie.

W związku z powyższym, odnosząc się powyżej omówionego naruszenia postanowień umowy o dofinansowanie należy odnieść się do ww. definicji nieprawidłowości i niejako trzech elementów składowych ją tworzących. Nieprawidłowość oznacza **każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego**. Beneficjent w analizowanej sprawie naruszył postanowienia § 3 ust.1 oraz § 9 umowy o dofinansowanie. Naruszeniem w analizowanej sprawie jest ponoszenie wydatków przez Beneficjenta w sposób niecelowy, nieracjonalny i niezgodny z przepisami prawa krajowego, a także nierozliczenie pobranej płatności zaliczkowej środków dofinansowania.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie, złożonym na konkurs zamknięty, Beneficjent w pkt *IV-Charakterystyka projektu* wskazał, że w ramach realizacji projektu wykonane zostaną roboty polegające na zakupie i montażu pompy ciepła wraz z niezbędnym osprzętem oraz systemem odzysku ciepła, zakupie instalacji fotowoltaiki, perlatorów, prace termomodernizacyjne oraz

wymiana stolarki drzwiowej i oświetlenia wewnętrznego. Dane te zostały również zaprezentowane w dokumentacji konkursowej, na którą złożyło się m.in. Studium wykonalności, w którym Beneficjent wskazał szczegółowy opis zakresu prac i zadań jakie miały być wykonane w ramach założonej inwestycji. Następnie, we wniosku o dofinansowanie w pkt *XIV-Wskaźniki* Beneficjent ujął omówione wcześniej wskaźniki rezultatu, jakie miały być osiągnięte w wyniku realizacji projektu.

W związku z powyższym w wyniku realizacji projektu miała ulec zwiększeniu efektywność energetyczna w budynkach produkcyjno-biurowych W takim kształcie wniosek o dofinansowanie wraz z załączoną dokumentacją konkursową został poddany ocenie merytoryczno-technicznej przez Instytucję Zarządzającą, w trakcie której przyznano odpowiednią punktację w odniesieniu do m.in. wartości wskaźników wskazanych we wniosku o dofinansowanie, zgodnie z zatwierdzonymi Kryteriami oceny wniosku o dofinansowanie dla Działania 3.2.

Nadmienić w tym miejscu również należy, że wszelkie założenia zawarte we wniosku o dofinansowanie nie zostały Beneficjentowi w żaden sposób narzucone, albowiem na etapie tworzenia projektu i wypełniania wniosku o dofinansowanie Beneficjent w sposób całkowicie autonomiczny i samodzielny określił, że deklaruje wydatki do poniesienia i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu. W ramach realizacji projektu Beneficjent poniósł i rozliczył wydatki w łącznej kwocie 1 100 000,00 zł odnoszące się do jednego z zadań założonych we wniosku o dofinansowanie dotyczącego zakupu, montażu i instalacji pomp ciepła wraz z odwiertami, nagrzewnicami, grzejnikami i całym systemem odzysku ciepła produkcyjnego. Wydatki te stanowiły 82% wartości ww. zadania i 44% wartości wszystkich wydatków kwalifikowalnych założonych do realizacji w projekcie w terminie do dnia zakończenia realizacji projektu, który minął w dniu 31 sierpnia 2021 r. Beneficjent na podstawie wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... zawnioskował o wypłatę zaliczki ze środków EFRR w kwocie 400 000,00 zł i została ona przekazana na wskazany w umowie o dofinansowanie rachunek bankowy Beneficjenta w dniu 4 marca 2021 r. Stan realizacji projektu na dzień wypłaty ww. zaliczki zgodnie z danymi zawartymi w zatwierdzonych wnioskach o płatność przedstawiał się na poziomie poniesionych i rozliczonych wydatków w kwocie 1 100 000,00 zł stanowiących 44% wartości wszystkich wydatków kwalifikowalnych założonych w projekcie. Do poniesienia w ramach realizacji projektu pozostały więc Beneficjentowi wydatki w kwocie 1 385 725,00 zł, w tym dofinansowanie w wysokości ... zł. Przedmiotowa zaliczka w wysokości 400 000,00 zł

pozwoliłaby więc na sfinansowanie przynajmniej połowy ww. kwoty dofinansowania (tj. $400\,000,00 / \dots = 51\%$) niezbędnej na pokrycie ww. wydatków pozostałych do realizacji. W ramach zadania z wniosku o dofinansowanie dotyczącego zakupu i zamontowania instalacji fotowoltaicznej o wartości wydatków kwalifikowalnych 1 150 000,00 zł, w tym dofinansowania 632 500,00 zł Beneficjent nie przedstawił i nie rozliczył tym samym żadnych wydatków, a przedmiotowa zaliczka pozwoliłaby na pokrycie przynajmniej 63% kwoty dofinansowania niezbędnej do zrealizowania tego zadania. Zaliczka wypłacona Beneficjentowi w dniu 4 marca 2021 r. miała przecież na celu dofinansowanie ww. kwalifikowalnych zadań założonych do realizacji we wniosku o dofinansowanie. System zaliczkowych płatności środków dofinansowania został wprowadzony w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 w celu usprawnienia procesu ponoszenia przez beneficjentów wydatków założonych do realizacji w ramach projektów poprzez przekazanie części środków dofinansowania na prefinansowanie danego wydatku. Beneficjent otrzymując płatność dofinansowania w formie zaliczki musi jedynie zabezpieczyć część własnych środków finansowych odpowiadających wkładowi własnemu, a co za tym idzie nie musi posiadać 100% wyłącznie środków własnych, aby uregulować całość zobowiązania wynikającego z danego dokumentu księgowego. Taki sposób przekazywania dofinansowania w formie zaliczki usprawnia więc system realizacji wydatków przez beneficjentów, a co za tym idzie sprzyja sprawnej i terminowej realizacji projektu.

Jednakże, Beneficjent nie wywiązał się z ww. założeń wskazanych we wniosku o dofinansowanie oraz umowie o dofinansowanie, ponieważ w ogóle nie dokonał rozliczenia pobranej zaliczki w kwocie 400 000,00 zł, wypłaconej w dniu 4 marca 2021 r., a co za tym idzie nie przeznaczył przedmiotowych środków dofinansowania w formie zaliczki na uregulowanie części ww. wydatków kwalifikowalnych założonych do realizacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Takie działanie Beneficjenta świadczy o ponoszeniu wydatków w sposób niecelowy, nieracjonalny i niezgodny z przepisami prawa i zapisami umowy o dofinansowanie. W tym miejscu zaznaczyć należy również, że takie działanie Beneficjenta świadczy również o tym, że cel projektu, na który zostało przyznane dofinansowanie nie został osiągnięty, ponieważ wypłacone środki ww. zaliczki nie zostały przeznaczone na sfinalizowanie zadania inwestycyjnego dotyczącego montażu pompy ciepła i systemu odzysku ciepła czy zadania inwestycyjnego dotyczącego instalacji fotowoltaicznej, a co za tym idzie nie przysłużyły się celowi projektu jakim było zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach produkcyjno-biurowych ...

Potwierdzeniem tego faktu jest przede wszystkim brak rozliczenia w formie wniosku o płatność środków wypłaconej w dniu 4 marca 2021 r. zaliczki czy brak jej zwrotu na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej, a także wyniki ww. kontroli doraźnej wskazujące na brak udokumentowania przeznaczenia środków otrzymanej przedmiotowej zaliczki. Beneficjent okazał jedynie wyciąg z rachunku bankowego wyodrębnionego dla płatności zaliczkowych w ramach projektu, potwierdzający przekazanie po otrzymaniu środków tej zaliczki na inne rachunki bankowe nie wskazane we wniosku o dofinansowanie tj. przelewy wychodzące zostały przekazane na rachunek bankowy nr ..., a we wniosku dofinansowanie wskazano poza ww. rachunkiem bankowym do obsługi płatności zaliczkowych dofinansowania również rachunek bankowy nr ... , określony jako „Rachunek rozliczeniowy”. **Bezspornym jest zatem fakt, że Beneficjent przekazał środki publicznego dofinansowania w formie zaliczki na rachunki bankowe nie związane z realizacją projektu, a co za tym idzie naruszył tym samym również postanowienia § 1 ust. 22 w związku z § 6 ust. 3 umowy o dofinansowanie, gdzie wskazano, iż wydatki w ramach projektu powinny być ponoszone z rachunku bankowego Beneficjenta określonego w § 6 umowy o dofinansowanie.**

W sytuacji bowiem, gdyby Beneficjent faktycznie przeznaczył środki zaliczki na uregulowanie wydatków kwalifikowalnych założonych we wniosku o dofinansowanie, to przecież złożyłby wymagane rozliczenie do Instytucji Zarządzającej. Natomiast, w sytuacji gdy występują problemy w realizacji projektu spowodowane, jak to nadmieniał Beneficjent w przekazanej korespondencji, czy to stanem epidemii COVID-19 czy opóźnieniami i trudnościami w realizacji inwestycji po stronie wykonawcy związanymi z niezgodnościami pomiędzy dokumentacją techniczną a stanem faktycznym w miejscu realizacji inwestycji, to w takiej sytuacji niewykorzystane środki zaliczki powinny być zwrócone na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej. Instytucja Zarządzająca pragnie zauważyć, że po rozwiązaniu ww. kwestii problematycznych, pozwalającym na dalszą realizację wydatków w ramach założonej inwestycji, Beneficjent zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie miałby możliwość ponownego zawniósowania o środki płatności zaliczkowej. W analizowanej sprawie mamy jednak do czynienia z odmiennym stanem rzeczy, ponieważ Beneficjent nie udokumentował przeznaczenia środków zaliczki na uregulowanie wydatków kwalifikowalnych, założonych we wniosku o dofinansowanie, a także nie dokonał jej zwrotu na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej. Zaliczka w kwocie 400 000,00 zł wypłacona Beneficjentowi w dniu 4 marca 2021 r. nie została przez niego rozliczona poprzez złożenie wniosku o płatność, w którym przedstawione zostałyby stosowne dokumenty księgowe uwiarygadniające

poniesienie tych środków zaliczki na wydatki kwalifikowalne założone do realizacji w projekcie. Brak rozliczenia środków zaliczki w formie wniosku o płatność powinien przecież świadczyć o jej niewykorzystaniu przez Beneficjenta, a co za tym idzie taka zaliczka powinna znajdować się na rachunku bankowym Beneficjenta i powinna być zwrócona w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej. W przeciwnym przypadku, a taki ma miejsce w analizowanej sprawie, Beneficjent musi się liczyć z zarzutem nieracjonalnego, niezasadnego i niezgodnego z zapisami umowy o dofinansowanie ponoszenia środków dofinansowania w ramach realizacji projektu. W przedmiotowej sprawie w zaistniałym stanie faktycznym istnieje przecież bardzo wysokie prawdopodobieństwo, że środki ww. zaliczki zostały przeznaczone przez Beneficjenta na cele nie związane bezpośrednio z realizacją projektu. Taki wniosek nasuwa również sam Beneficjent, który w piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. wskazuje że: *„Należy dodać, iż Beneficjent, mając na uwadze zaistniały stan rzeczy, **podjął wszelkie działania ku temu, by tę część wydatków, którą można było odzyskać, zwrócić do Instytucji Zarządzającej.**”* W związku z czym, Beneficjent sam potwierdził w przekazanej korespondencji, że środki pobranej zaliczki zostały przez niego wydatkowane, ponieważ jak to wyżej określił podjął kroki zmierzające do jej odzyskania.

Ponadto, analizując ten fakt w odniesieniu do kwestii podnoszonych przez Beneficjenta w przekazanej korespondencji w zakresie problemów z utrzymaniem płynności finansowej w prowadzonej spółce związanych z wpływem stanu epidemii COVID-19 na realizację projektu, należy nadmienić, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że przedmiotowa zaliczka została przez Beneficjenta przeznaczona na uregulowanie bieżących zobowiązań finansowych spółki, nie związanych z realizacją projektu. W przeciwnym przypadku bowiem Beneficjent złożyłby stosowne rozliczenie zaliczki lub dokonał jej zwrotu. W tym miejscu zaznaczyć również należy, że przedmiotowa zaliczka została wypłacona Beneficjentowi w celu pokrycia wydatków kwalifikowalnych założonych we wniosku o dofinansowanie, a jej ewentualne wydatkowanie na inny cel nie związany z projektem świadczy o niezasadnym i nieracjonalnym poniesieniu wydatku, a co za tym idzie świadczy to również o wydatkowaniu tych środków **niezgodnie z ich przeznaczeniem.** Ponadto, przedmiotowa zaliczka stanowiła wsparcie unijne w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a co za tym idzie ewentualne przeznaczenie jej na niwelowanie negatywnych skutków epidemii COVID-19 w przedsiębiorstwie również nie powinno mieć miejsca, ponieważ do tego celu zostały przeznaczone inne unijne i rządowe instrumenty finansowe takie jak dotacje na kapitał obrotowy czy tarcze antykryzysowe.

Wobec powyższego, w analizowanej sprawie zdaniem Instytucji Zarządzającej bezsprzecznie doszło do naruszenia postanowień § 3 ust.1 i § 9 ust.4 umowy o dofinansowanie w związku z niecelowym, nieracjonalnym i niezgodnym z przepisami prawa i procedurami ponoszeniem wydatków, a także nierozliczeniem pobranej płatności zaliczkowej środków dofinansowania i nie osiągnięciem w rezultacie zamierzonego celu projektu.

W ramach treści § 3 ust.1 umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązał się bowiem do: *„Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości.”*

Wobec powyższego, faktem jest nierozliczenie przez Beneficjenta wypłaconej w dniu 4 marca 2021 r. zaliczki w kwocie: 400 000,00 zł, a co za tym idzie i niezrealizowanie wydatków kwalifikowalnych założonych we wniosku o dofinansowanie, podlegającym w tak wskazanym zakresie ocenie merytoryczno-technicznej wskutek której przyznano dofinansowanie ze środków unijnych. Nadmienić należy, iż wszystkie ww. założenia projektowe brane były pod uwagę przy ocenie formalnej i merytoryczno-technicznej wniosku o dofinansowanie i miały wpływ na pozytywną ocenę tego wniosku i w konsekwencji jego dofinansowanie oraz zawarcie przez Instytucję Zarządzającą umowy o dofinansowanie projektu.

Ponadto, nierozliczenie środków przekazanej zaliczki i brak jej zwrotu świadczy, jak już to powyżej omówiono o niecelowym, nieracjonalnym gospodarowaniu środkami publicznymi, jakimi bez wątplenia są środki unijnego wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Środki EFRR są zgodnie z treścią art. 60 pkt 6 u.f.p. środkami publicznymi stanowiącymi niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, a co za tym idzie Beneficjent nie posiada swobody w ich wydatkowaniu i nie może przeznaczyć ich na inny cel niż ten wskazany we wniosku o dofinansowanie. Przedmiotowa zaliczka ze środków EFRR stanowi środki publiczne przeznaczone na ściśle określony cel wskazany we wniosku o dofinansowanie i tylko na taki cel mogła być wydatkowana przez Beneficjenta. W związku z czym, przeznaczenie

tych środków na inny cel niż ten założony w projekcie bezsprzecznie świadczy o niecelowym ponoszeniu wydatków przez Beneficjenta, a co za tym idzie poświadcza również **naruszenie postanowień § 3 ust.1 umowy o dofinansowanie.**

Jednocześnie, Instytucja Zarządzająca stwierdziła również **naruszenie przez Beneficjenta postanowień regulowanych treścią § 9 ust.4 umowy o dofinansowanie oraz dodatkowo przepisów prawa krajowego tj. treści § 3 ust.5 i § 5 ust.1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1161, z późn. zm.).**

W związku z tym, że konkurs zamknięty nr RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17 naboru wniosków o dofinansowanie projektów rozpoczął się 1 września 2017 r., czyli przed dniem wejścia w życie obowiązującego aktualnie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich z dnia 7 grudnia 2017 r. tj. przed dniem 3 stycznia 2018 r., do rozliczania zaliczek pobranych na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPSW.03.02.00-26-... mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1161, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ds. zaliczek”.

W treści § 3 ust.5 i § 5 ust.1 rozporządzenia ds. zaliczek wskazano bowiem, że zaliczka lub transza zaliczki jest rozliczana przez beneficjenta w terminie określonym w umowie o dofinansowanie, a rozliczenie zaliczki polega na wykazaniu przez beneficjenta wydatków kwalifikowalnych we wnioskach o płatność złożonych do właściwej instytucji, w terminach i na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie oraz zgodnie z systemem realizacji danego programu operacyjnego, lub na zwrocie zaliczki. W analizowanej sprawie bezsprzecznie doszło do naruszenia przywołanych postanowień rozporządzenia ds. zaliczek, ponieważ zaliczka wypłacona Beneficjentowi w dniu 4 marca 2021 r. nie została w ogóle rozliczona poprzez wykazanie wydatków kwalifikowalnych we wniosku o płatność złożonym do Instytucji Zarządzającej, ani też nie została zwrócona przez Beneficjenta na wskazany w umowie o dofinansowanie rachunek bankowy.

W dniu 4 marca 2021 r., na podstawie przesłanego przez Beneficjenta wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-..., została wypłacona Beneficjentowi z rachunku bankowego Ministra

Finansów płatność zaliczkowa środków dofinansowania w kwocie 400 000,00 zł. Jednocześnie, podkreślić należy, że Beneficjent w sposób całkowicie autonomiczny zawniósł ww. wnioskiem o wypłatę niniejszej zaliczki na pokrycie wydatków założonych do poniesienia w ramach realizacji projektu. Zgodnie z § 9 ust.4 umowy o dofinansowanie Beneficjent był zobowiązany do rozliczenia zaliczki w części nie mniejszej niż 85% wypłaconych transz zaliczek, w formie złożonego za pomocą systemu teleinformatycznego SL2014 wniosku o płatność w terminie 90 dni kalendarzowych od dnia przekazania ostatniej transzy zaliczki z rachunku bankowego właściwego dla płatności zaliczkowej. O powyższym fakcie Beneficjent został poinformowany pismem z dnia 12 marca 2021 r., znak: IR-XIV.432.3.182.2021 przesłanym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego SL2014.

W wymaganym umownie terminie tj. do dnia 1 czerwca 2021 r. Beneficjent nie złożył wniosku o płatność rozliczającego przynajmniej 85% środków przekazanej płatności zaliczkowej, a także nie dokonał jej zwrotu. Instytucja Zarządzająca pismem z dnia 4 czerwca 2021 r. poinformowała Beneficjenta o upływie umownego terminu rozliczenia płatności zaliczkowej oraz o grożących z tego tytułu sankcjach odsetkowych i wezwała Beneficjenta do niezwłocznego złożenia wniosku o płatność rozliczającego ww. zaliczkę lub jej zwrotu. Beneficjent nie dochował również dodatkowego terminu, pozwalającego na rozliczenie czy zwrot płatności zaliczkowej bez sankcji odsetkowych, wynikającego z treści art. 189 ust. 3 u.f.p., a który upłynął w dniu 15 czerwca 2021 r.

Następnie, zgodnie z Aneksem nr RPSW.03.02.00-26-... w dniu 31 sierpnia 2021 r. upłynął termin zakończenia realizacji projektu, a co za tym idzie Beneficjent zobowiązany był do zwrotu lub rozliczenia w formie wniosku o płatność końcową 100% środków przekazanej zaliczki tj. zgodnie z postanowieniami § 9 ust.4 z zastrzeżeniem § 5 ust.1 pkt 2 oraz § 8 ust.16 umowy o dofinansowanie, gdzie wskazano, że w dniu zakończenia realizacji projektu Beneficjent zobowiązany jest do złożenia końcowego rozliczenia projektu w formie wniosku o płatność końcową.

Beneficjent w żadnym z ww. terminów tj. ani do 15 czerwca 2021 r. czy do 31 sierpnia 2021 r. **nie przekazał wniosku o płatność końcową, rozliczającego całość ww. udzielonej w dniu 4 marca 2021 r. zaliczki** w kwocie: 400 000,00 zł, do czego był zobowiązany postanowieniami § 9 ust. 4 z zastrzeżeniem treści § 5 ust.1 pkt 2 i § 8 ust.16 podpisanej umowy o dofinansowanie oraz dodatkowo postanowieniami przepisów prawa krajowego tj. § 3 ust.5 i § 5 ust.1 rozporządzenia ds. zaliczek.

Beneficjent nie złożył wymaganego rozliczenia płatności zaliczkowej tj. nie przekazał wniosku o płatność rozliczającego pobraną płatność zaliczkową, a także nie dokonał zwrotu środków przedmiotowej płatności zaliczkowej na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej. Beneficjent miał świadomość konieczności rozliczenia ww. zaliczki, ponieważ podpisał umowę o dofinansowanie w której w treści § 9 ust. 4 umowy o dofinansowanie wskazano na obowiązek rozliczenia wypłaconych płatności zaliczkowych, a także treści § 9 ust. 5 umowy o dofinansowanie gdzie wskazano, iż wszelkie niewykorzystane kwoty płatności zaliczkowych podlegają zwrotowi na rachunek bankowy wskazany w treści § 1 ust. 24 umowy o dofinansowanie w terminie 90 dni kalendarzowych od dnia przekazania zaliczki, ale nie później niż w dniu złożenia wniosku o płatność końcową. Dodatkowo, w pouczeniu zawartym w piśmie znak: IR-XIV.432.3.182.2021, wysłanym do Beneficjenta w dniu 12 marca 2021 r., poprzez system korespondencji elektronicznej SL2014 poinformowano Beneficjenta, że w przypadku konieczności zwrotu wypłaconego dofinansowania należy dokonać jego przelewu na wskazany rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej.

Niezłożenie wniosku o płatność rozliczającego płatność zaliczkową, udzieloną w dniu 4 marca 2021 r., a także nie dokonanie jej zwrotu na wskazany rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej bezsprzecznie świadczy więc o naruszeniu przez Beneficjenta postanowień § 9 ust.4 i 5 umowy o dofinansowanie oraz dodatkowo postanowień § 3 ust.5 i § 5 ust.1 rozporządzenia ds. zaliczek.

Płatność zaliczkowa wypłacona Beneficjentowi w dniu 4 marca 2021 r. z uwagi na nierozliczenie jej we wniosku o płatność lub poprzez jej zwrot, winna więc podlegać zwrotowi z uwagi na fakt, że do współfinansowania ze środków unijnych kwalifikuje się jedynie wydatek, który został faktycznie poniesiony przez Beneficjenta, zgodnie z postanowieniami dokumentu programowego tj.

„Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” (wersja obowiązująca dla konkursu to wytyczne z 19 lipca 2017 r.). W rozdziale 6.4 – *Zasada faktycznego poniesienia wydatku* ww. Wytycznych wskazano bowiem, że do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, a pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego. Następnie, w ww. Wytycznych wskazano, że dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura lub inny dokument księgowy

o równoważnej wartości dowodowej. W analizowanej sprawie Beneficjent nie przekazał żadnych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatku założonego we wniosku o dofinansowanie i na współfinansowanie którego zawniósł o ww. płatność zaliczkową ze środków EFRR. Takie działanie Beneficjenta świadczy również o naruszeniu postanowień dokumentów programowych tj. ww. Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków.

Ponadto, należy w tym miejscu wskazać, że środki dofinansowania wypłacone Beneficjentowi w dniu 4 marca 2021 r. zostały przez niego **wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem**, ponieważ płatność zaliczkowa miała na celu współfinansowanie zadania inwestycyjnego wskazanego we wniosku o dofinansowanie, a dotyczącego instalacji pompy ciepła z osprzętem czy wykonania instalacji fotowoltaicznej. **Beneficjent, jak już to wyżej omówiono, nie przekazał żadnych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatku założonego we wniosku o dofinansowanie i na współfinansowanie którego zawniósł o ww. płatność zaliczkową ze środków EFRR, a co za tym idzie wykorzystał przedmiotowe środki dofinansowania w ramach zaliczki niezgodnie z przeznaczeniem, na jakie zostały udzielone.**

Z zaistnieniem sytuacji środków dofinansowania wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem mamy do czynienia wówczas, gdy beneficjent sfinansuje działania będące poza zakresem rzeczowym projektu, na który zostały przekazane środki, a także jeżeli poniesione przez beneficjenta wydatki nie są związane bezpośrednio z realizacją projektu lub nie przyczyniają się do osiągnięcia celu określonego w umowie o dofinansowanie. W analizowanej sprawie bezsprzecznym faktem jest nierozliczenie pobranych środków zaliczki i nie dokonanie ich zwrotu, a co za tym idzie środki wypłacone Beneficjentowi w formie płatności zaliczkowej nie przyczyniły się do osiągnięcia zamierzonego celu projektu, a co za tym idzie zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem.

Mając jednocześnie na uwadze wskazanie przez Beneficjenta w piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. informacji o konieczności odzyskania środków zaliczki celem ich dalszego zwrotu do Instytucji Zarządzającej, należy zauważyć, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż przekazane środki dofinansowania z EFRR w ramach zaliczki zostały przeznaczone na sfinansowanie innych bieżących wydatków i zobowiązań Beneficjenta, celem poprawy złej kondycji finansowej prowadzonej działalności gospodarczej wskutek wpływu epidemii COVID-19. W związku z czym, Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że wypłacone środki dofinansowania w formie zaliczki przeznaczone przez Beneficjenta na cel niezgodny z założeniami projektu należy uznać za środki wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, zgodnie z treścią art. 207 ust.1 pkt 1 u.f.p.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca stwierdziła wykorzystanie środków dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania, którymi są obowiązujące przepisy prawa krajowego, a także wytyczne programowe i postanowienia umowy o dofinansowanie.

Zasady dotyczące osiągnięcia zamierzonego celu projektu, czy właściwego rozliczania środków dofinansowania, opisane w Wytycznych oraz w umowie o dofinansowanie były znane albo powinny być znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z tymi dokumentami programowymi. Ponadto, Beneficjent w pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie oświadczył, że „Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a w przypadku pozytywnego rozpatrzenia niniejszego wniosku zobowiązuję się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 5/3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 Rozporządzenia Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.”. W związku z czym, Beneficjent zgodnie z pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie miał świadomość, że przy realizacji Projektu bardzo ważnym aspektem jest dochowanie obowiązków nałożonych na beneficjenta w ramach obowiązujących przepisów prawa, wytycznych czy zapisów umowy o dofinansowanie.

Szczegółowe zasady dofinansowania projektu, który został wybrany w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 regulowane są w formie umowy, zawieranej pomiędzy beneficjentem, którego projekt został wybrany do dofinansowania, a Instytucją Zarządzającą. Umowa ta określa prawa i obowiązki beneficjenta, w tym zasady zwrotu otrzymanych środków w przypadku nieprawidłowego ich wykorzystania oraz podstawy uznania, że środki są wykorzystywane nienależycie. Cywilnoprawny charakter umowy o dofinansowanie powoduje, że w zakresie w niej nieunormowanym zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy aktów właściwych dla systemu wdrażania funduszy europejskich, takich jak ustawa wdrożeniowa, a także procedury, wytyczne i instrukcje wydawane przez właściwe instytucje zaangażowane w proces realizacji programu operacyjnego. Treść takiej umowy nie może zostać ukształtowana w sposób dowolny, gdyż zawierana jest w warunkach związania stron systemem realizacji programu operacyjnego przyjętym przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej

2014-2020. Umowa o dofinansowanie jest więc elementem projektu, tj. przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu operacyjnego. W związku z powyższym, niewypełnienie jej postanowień przez Beneficjenta ma wpływ na realizację przez instytucję zarządzającą kompetencji do odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację projektu.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca ponownie podkreśla, że Beneficjent zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie był zobowiązany do bezwzględnego stosowania zasad i warunków dofinansowania w niej zawartych tj. Beneficjent nie miał pełnej swobody i dyspozycyjności w podejmowaniu interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie, ponieważ realizował projekt dofinansowany z udziałem środków publicznych, a nie całkowicie środków własnych.

W przedmiotowej sprawie ponownie należy podkreślić, że w ramach projektu, który realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie, Beneficjent dysponował środkami publicznymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, w odniesieniu do których, gdy chodzi o ich dystrybucję oraz wykorzystywanie, obowiązują szczególnego rodzaju zasady, w tym między innymi takie zasady ogólne, jak **zasada przejrzystości, czy też transparentności**, a co do przestrzegania tych zasad Beneficjent był zobowiązany przez postanowienia m.in. umowy o dofinansowanie (vide: § 3 ust.1 tejże Umowy).

Naruszenie zatem przez Beneficjenta procedur opisanych w ww. Wytycznych, przepisach prawa (tj. rozporządzeniu ds. zaliczek) oraz w umowie o dofinansowanie projektu dało Instytucji Zarządzającej podstawę do stwierdzenia obowiązku zwrotu tych środków jako wykorzystanych sprzecznie z tymi procedurami.

W przedmiotowej sprawie **naruszeniem procedur** skutkujących żądaniem zwrotu przekazanego dofinansowania było niewywiązanie się Beneficjenta z procedur opisanych w umowie o dofinansowanie, Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, przepisów prawa krajowego (stanowiących podstawę Systemu Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego i tym samym będących „innymi procedurami” wydatkowania środków wskazanymi w art. 184 u.f.p.) tj. niewywiązanie się przez Stronę z zapisów zawartych w **§ 3 ust.1, § 9 ust. 4 i 5 umowy o dofinansowanie, a także § 3 ust.5 i § 5 ust.1 rozporządzenia ds. zaliczek czy rozdziału 6.4 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na**

lata 2014-2020. Zgodnie z ugruntowanym już w poprzedniej perspektywie finansowej orzecnictwem sądów administracyjnych takie istotne naruszenie przez Beneficjenta procedury obowiązującej przy wykorzystaniu otrzymanego dofinansowania, określonej w umowie o dofinansowanie, stanowi wystarczającą podstawę do przyjęcia, że zaistniała przesłanka określona w art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p., uzasadniająca wydanie decyzji określającej kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi (wyrok NSA sygn. akt: II GSK 732/11).

W takim stanie faktycznym uznać należy, że Beneficjent **naruszył procedury wydatkowania środków unijnych i krajowych**, a tym samym środki finansowe przeznaczone na realizację projektu, w ramach którego wypłacone w dniu 4 marca 2021 r. środki dofinansowania z EFRR w formie zaliczki nie przyczyniły się do osiągnięcia założonego celu projektu z powodu nie przeznaczenia ich na sfinansowanie wydatków kwalifikowalnych, podlegają zwrotowi. Na tej podstawie stwierdzić można, iż zaszła niezależna podstawa do żądania zwrotu całości wypłaconych środków dofinansowania w formie zaliczki z dnia 4 marca 2021 r., gdyż Beneficjent naruszył procedury wydatkowania tych środków zgodnie z przyjętymi założeniami we wniosku i umowie o dofinansowanie projektu.

Naruszenie postanowień § 3 ust.1, § 9 ust. 4 i 5 umowy o dofinansowanie, a także § 3 ust.5 i § 5 ust.1 rozporządzenia ds. zaliczek czy rozdziału 6.4 Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 przez Beneficjenta potwierdza wystąpienie pierwszej z przesłanek nieprawidłowości czyli naruszenia prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego.

Następnie, Instytucja Zarządzająca analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „**działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności**” wskazuje, że w analizowanej sprawie, działaniem Beneficjenta było zawnioskowanie o środki zaliczki i późniejsze wydatkowanie ich na cele niezwiązane z realizacją projektu, a zaniechaniem Beneficjenta było nierozliczenie i niedokonanie zwrotu przedmiotowej płatności zaliczkowej.

Omawiając kwestię działania i zaniechania Beneficjenta należy odnieść się przede wszystkim do kwestii zaniechania Beneficjenta w zakresie braku finansowej realizacji projektu. Beneficjent

w sposób całkowicie samodzielny zawnioskował na podstawie wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... o wypłatę płatności zaliczkowej środków dofinansowania w kwocie 400 000,00 zł. W tym miejscu podkreślić również należy fakt, że Beneficjent w ww. wniosku o płatność wnioskującym o wypłatę zaliczki oświadczył, że w kwestii postępu rzeczowego realizacji projektu prace są w trakcie realizacji, a do czasu złożenia kolejnego wniosku o płatność Beneficjent planuje zrealizować 80% zaplanowanych prac w projekcie. W tym wniosku o płatność wnioskującym o wypłatę ww. zaliczki Beneficjent nie wskazał żadnych problemów czy to w zakresie kondycji finansowej przedsiębiorstwa, czy to w zakresie poruszanej w późniejszej korespondencji kwestii spadku obrotów i zysku przedsiębiorstwa z uwagi na zakłócenie łańcucha dostaw towarów z uwagi na pandemię COVID-19. Nie bez znaczenia jest też fakt, że ww. wniosek o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... został złożony w dniu 12 lutego 2021 r., czyli w momencie gdy stan epidemii COVID-19, ogłoszony w marcu 2020 r. trwał już prawie rok i były już znane Beneficjentowi skutki i wpływ tej epidemii na stan gospodarki światowej i krajowej.

Zawnioskowanie o wypłatę środków zaliczki w kwocie 400 000,00 zł wiązało się również nierozdzielnie z zaciągnięciem zobowiązania po stronie Beneficjenta do zabezpieczenia środków własnych tj. wkładu własnego na poziomie około 40% wartości wydatków kwalifikowanych czyli przynajmniej kwoty 268 491,38 zł, niezbędnego do rozliczenia środków wnioskowanej zaliczki. Zgodnie z poziomem dofinansowania przyznany w umowie o dofinansowanie środki unijnego dofinansowania z EFRR stanowiły około 60% wydatków kwalifikowanych ujętych we wniosku o dofinansowanie (tj. wskaźnik udziału: 0,5984), a pozostała część wydatków (tj. około 40%) miała być sfinansowana w ramach wkładu własnego ze środków własnych Beneficjenta (tj. wskaźnik udziału: 0,4016). W analizowanej sprawie Beneficjent miał świadomość konieczności zabezpieczenia środków własnych niezbędnych do rozliczenia płatności zaliczkowej, ponieważ uprzednio wnioskował już o płatność zaliczkową w kwocie 690 000,00 zł i dokonał jej rozliczenia w ramach projektu i co więcej Beneficjent realizował też inne projekty dofinansowane ze środków unijnych w poprzedniej perspektywie finansowej w ramach RPOWŚ na lata 2007-2013, a co za tym idzie znajomość rozliczania płatności zaliczkowych nie powinna stanowić dla niego żadnej problematycznej kwestii. Beneficjent wnioskując więc o zaliczkę w kwocie 400 000,00 zł w miesiącu lutym 2021 r. w trakcie trwania już od prawie roku stanu epidemii COVID-19 i nie wskazując we wniosku o płatność na żadne problemy z tym związane, złożył tym samym oświadczenie względem Instytucji Zarządzającej, że jego kondycja finansowa pozwoli na sprawne rozliczenie tych środków dofinansowania. Dodatkowo należy również zwrócić uwagę na

oświadczenie Beneficjenta poczynione w ww. wniosku o płatność w punkcie pn. „Oświadczenie beneficjenta” tj.: **„Ja niżej podpisany oświadczam, iż zgodnie z moją wiedzą informacje zawarte we wniosku o płatność rzetelnie odzwierciedlają rzeczowy i finansowy postęp realizacji projektu, we wniosku o płatność nie pominięto żadnych istotnych informacji, ani nie podano nieprawdziwych informacji, które mogłyby wpłynąć na ocenę prawidłowości realizacji projektu oraz finansowego i rzeczowego postępu w realizacji projektu.”**

Następnie, w kolejnym wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... mającym charakter sprawozdawczy z postępów realizacji projektu, złożonym 17 maja 2021 r., czyli przed wymaganym terminem rozliczenia ww. zaliczki, Beneficjent oświadczył, że zadania inwestycyjne są w trakcie realizacji, a do czasu złożenia kolejnego wniosku o płatność Beneficjent planuje rozliczyć otrzymaną zaliczkę do dnia 2 czerwca 2021 r.

W związku z czym, zawniioskowanie o wypłatę ww. zaliczki już w trakcie trwania stanu epidemii COVID-19 stanowiło autonomiczne działanie Beneficjenta. Taka postawa Beneficjenta w momencie wniioskowania o wypłatę ww. zaliczki stoi w sprzeczności ze stanowiskiem zajęтым później przez Beneficjenta w przekazanej od miesiąca czerwca 2021 r. korespondencji, w której dopiero Beneficjent zaczął wskazywać na problemy z rozliczeniem zaliczki i realizacją projektu spowodowane m.in. stanem epidemii COVID-19. W piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. Beneficjent wskazał, że: *„Pogorszenie się kondycji finansowej Beneficjenta było bezpośrednią konsekwencją załamania się gospodarki krajowej i światowej, które początek swój miało na początku 2020 r., a skutki tej sytuacji trwają w firmie do dziś... Firma już na początku epidemii, tj. w kwietniu 2020 r. odnotowała znaczący spadek sprzedaży w stosunku do miesięcy poprzednich (kwiecień 2020r. - ... , marzec 2020r. - ... , luty 2020r. - ...). Z kolei w 2021 r. w porównaniu z rokiem 2020 nastąpił jeszcze większy spadek obrotów... Jednakże to nie był jeszcze najdotkliwszy skutek pandemii dla Beneficjenta, bowiem znacznie tragiczniejsze konsekwencje przyniósł dramatyczny spadek zyskowności. Mianowicie, łączny zysk netto w firmie w 2020r. spadł do w porównaniu z rokiem 2019 r., w którym zysk ten wynosił Skutki finansowe zaistniałej sytuacji widać już było w wyniku finansowym firmy za cztery pierwsze miesiące 2020r., bowiem kwiecień 2020 r. zakończył się olbrzymią stratą w stosunku do stanu na dzień 31.03.2020r. (w miesiącu kwietniu strata miesięczna wyniosła ... zł).”*

W tym miejscu należy więc odnieść się do faktu, że Beneficjent potwierdził, iż problemy finansowe w przedsiębiorstwie rozpoczęły się po wystąpieniu stanu epidemii na początku 2020 r. i trwają aż

do dnia 30 czerwca 2021 r., a co za tym idzie pomimo tego faktu Beneficjent w tym okresie tj. w miesiącu lutym 2021 r. zawnioskował o wypłatę zaliczki ze środków EFRR, mając przecież świadomość swojej trudnej kondycji finansowej i jednocześnie nie informując o tym fakcie Instytucji Zarządzającej.

Następnie, należy wskazać że w piśmie z dnia 30 czerwca 2021 r. Beneficjent poinformował, że prowadzona przez niego spółka ... podejmowała również wszelkie wysiłki ku temu, by uzyskać odroczenie ciężących już na niej płatności należności publicznoprawnych, w szczególności podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego, czego wyrazem był szereg składanych przez Beneficjenta wniosków do właściwych urzędów skarbowych tj. załączono 2 wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych na mocy art. 67a ustawy – Ordynacja podatkowa w związku z pandemią wirusa SARS-COV2. Przedmiotowe wnioski o ulgę przekazane do Naczelnika ... Urzędu Skarbowego w ... były wystawione odpowiednio w dniach 25 marca 2020 r. i 25 maja 2020 r. i w przypadku pierwszego z nich Beneficjent zawnioskował o odroczenie zapłaty podatku od towarów i usług za miesiąc luty 2020 r. w kwocie ... zł do dnia 25 września 2020 r., a we wniosku o ulgę z dnia 25 maja 2020 r. zawnioskował o odroczenie zapłaty podatku od towarów i usług za miesiąc luty i marzec 2020 r., a także PIT5L za luty, marzec i kwiecień 2020 r. oraz PIT36L za 2019 r. Wnioski te zostały uzasadnione wpływem stanu epidemii COVID-19 na bieżący stan kondycji finansowej prowadzonej spółki poprzez drastyczny spadek obrotów z tytułu działalności gospodarczej, znaczący wzrost kosztów produkcji związany z rosnącą ceną materiałów wykorzystywanych do produkcji, a także problemami w ich transporcie z

W związku z powyższym należy w tym miejscu podkreślić, że Beneficjent w momencie wnioskowania w miesiącu lutym 2021 r. o zaliczkę w kwocie 400 000,00 zł posiadał już liczne, inne nieuregulowane zobowiązania z tytułu należności publicznoprawnych z tytułu podatków, ciężące na nim przynajmniej od miesiąca marca 2020 r. Stan ten jednak nie stanął na przeszkodzie Beneficjentowi, aby zawnioskować w lutym 2021 r. o kolejne środki publiczne ze środków EFRR w ramach projektu, przy jednoczesnej świadomości Beneficjenta o nieposiadaniu środków własnych na sfinalizowanie procesu rozliczenia tych środków, udzielonych w formie zaliczki.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca stwierdza, że wyżej omówione okoliczności w sposób bezsprzeczny potwierdzają, iż Beneficjent w sposób całkowicie świadomy i autonomiczny zawnioskował o środki dofinansowania w formie zaliczki, mając jednocześnie świadomość swej bardzo złej kondycji finansowej. Co więcej, Beneficjent w ww. wnioskach

o płatność zapewnił Instytucję Zarządzającą, że nie występują żadne problemy w rozliczeniu wydatków w ramach realizacji projektu oraz oświadczył, że zadania inwestycyjne są w trakcie realizacji a wnioskowana do wypłaty zaliczka zostanie rozliczona do dnia 2 czerwca 2021 r. W tym miejscu wskazać również należy, że w sytuacji ekonomiczno-finansowej w jakiej Beneficjent znalazł się w miesiącu lutym 2021 r. nieuzasadnione było wnioskowanie o wypłatę kolejnych środków dofinansowania w ramach zaliczki, którą zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie należało rozliczyć we wskazanym terminie, czego Beneficjent miał również świadomość.

Takie stanowisko Beneficjenta wydaje się również potwierdzać fakt, że środki dofinansowania w ramach zaliczki zostały zawnioskowane przez Beneficjenta w celu uregulowania innych niezwiązanych z projektem zobowiązań finansowych. Potwierdzeniem tego twierdzenia jest bezsprzeczny fakt, że w momencie wnioskowania o ww. zaliczkę Beneficjent nie poinformował Instytucji Zarządzającej o istniejących już przynajmniej od roku 2020 problemach finansowych w realizacji projektu (tj. min. problem z zagwarantowaniem wkładu własnego w projekcie), a dopiero w momencie upłynięcia terminu umownego na rozliczenie przedmiotowej zaliczki Beneficjent wniósł stosowną korespondencję wnosząc o wydłużenie terminu rozliczenia zaliczki z uwagi na wystąpienie epidemii COVID-19 i jej znaczącego wpływu na stan realizacji projektu.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca odnosząc się do stanowiska Beneficjenta zawartego w przekazanej korespondencji w kwestii niemożliwości rozliczenia zaliczki w kwocie 400 000,00 zł z uwagi na wystąpienie stanu epidemii COVID-19, wskazuje że argument ten jest chybiony biorąc pod uwagę w szczególności powyżej omówione oświadczenia złożone we wniosku o płatność oraz fakt, że Beneficjent w sposób całkowicie nieuzasadniony podjął decyzję o zawnioskowaniu o kolejną zaliczkę ze środków EFRR. Beneficjent wnioskując o wypłatę środków zaliczki zapewniał, że posiada stabilną kondycję finansową i projekt będzie realizowany bez przeszkód. Decyzja w sprawie wnioskowania o wypłatę środków zaliczki też została podjęta całkowicie autonomicznie przez Beneficjenta. Takie działanie Beneficjenta potwierdza tylko fakt, że Beneficjent w sposób świadomy i zamierzony zawnioskował o wypłatę środków zaliczki, ponieważ w trakcie trwania stanu epidemii we wniosku o płatność złożył oświadczenie w zakresie braku przeszkód i problemów w realizacji projektu i co więcej zawnioskował o wypłatę środków zaliczki, mając świadomość, iż będzie zobowiązany do ich rozliczenia we wskazanym umownie terminie.

W związku z powyższym, należy wskazać, że ww. oświadczenia poczynione we wnioskach o płatność, złożonych do Instytucji Zarządzającej w trakcie trwania stanu epidemii COVID-19 utwierdzają Instytucję Zarządzającą, iż stanowisko zajęte przez Beneficjenta jest całkowicie nieuzasadnione i pozbawione oparcia w stanie faktycznym sprawy.

Bezasadne jest więc ww. stanowisko Beneficjenta zawarte w korespondencji przekazanej po upływie terminu rozliczenia płatności zaliczkowej tj. od miesiąca czerwca 2021 r.

Odnosząc się więc do wskazanej powyżej definicji nieprawidłowości wskazać należy, że bezsprzecznie w analizowanej sprawie doszło do **zaniechania i również działania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności** poprzez zaniechanie polegające na nierozliczeniu przez Beneficjenta otrzymanej w dniu 4 marca 2021 r. płatności zaliczkowej, a także działaniu Beneficjenta polegającym na świadomym i zamierzonym zawnioskowaniu o tą płatność zaliczkową przy jednoczesnej świadomości swojej trudnej kondycji finansowej (tj. nieposiadaniu środków własnych na sfinalizowanie procesu rozliczenia tych środków, udzielonych w formie zaliczki).

Następnie, Instytucja Zarządzająca analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „*naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem*” wskazuje, że w analizowanej sprawie doszło do rzeczywistego obciążenia budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem.

Instytucja Zarządzająca pragnie w tym miejscu wskazać, że **niniejsza szkoda dla budżetu Unii Europejskiej polegała na sfinansowaniu wydatku, który nie doprowadził w ogóle do realizacji założonego celu projektu** tj. zaliczka wypłacona ze środków EFRR w kwocie: 400 000,00 zł nie została przeznaczona przez Beneficjenta na sfinansowanie kwalifikowalnych wydatków inwestycyjnych założonych do realizacji we wniosku o dofinansowanie czyli sfinalizowania zakupu i montażu pompy ciepła wraz z niezbędnym osprzętem oraz systemem odzysku ciepła, czy realizacji zadania dotyczącego instalacji fotowoltaicznej. Beneficjent otrzymał ww. płatność zaliczkową środków dofinansowania z EFRR na sfinansowanie ww. wydatków kwalifikowalnych, wskazanych we wniosku o dofinansowanie, a nie przedstawił żadnych dokumentów finansowych potwierdzających wydatkowanie środków przedmiotowej zaliczki na sfinansowanie niniejszych

wydatków i nie złożył wymaganego postanowieniami umowy o dofinansowanie rozliczenia ww. płatności zaliczkowej. Bezspornym faktem jest więc niezrealizowanie przez Beneficjenta projektu w kształcie przyjętym postanowieniami wniosku o dofinansowanie, a co za tym idzie środki dofinansowania w formie zaliczki zostały przeznaczone na **sfinansowanie wydatku, który nie doprowadził w ogóle do realizacji założonego celu projektu.**

Projekt, na który przyznano i wypłacono dofinansowanie ze środków EFRR, miał przecież na celu, mierzonym wskaźnikami określonymi we wniosku o dofinansowanie, doprowadzić do osiągnięcia zwiększonej efektywności energetycznej prowadzonego przedsiębiorstwa tj. w efekcie do procesu produkcyjnego pozyskiwana miała być mniejsza ilość energii z sieci energetycznej, a więcej energii z odnawialnych źródeł energii, zminimalizowana miała być emisja CO₂ do atmosfery, zmniejszone miało być zapotrzebowanie na energię elektryczną z sieci oraz poprawie ulec miała efektywność energetyczna budynku.

W tym miejscu podkreślić należy, że jeden z celów tego projektu w postaci zminimalizowania emisji CO₂ do atmosfery jest przecież pożądanym społecznie zjawiskiem w zakresie ochrony środowiska i szeroko rozumianej polityki ekologicznej.

W takim kształcie wniosek o dofinansowanie wraz z załączoną dokumentacją konkursową został poddany ocenie merytoryczno-technicznej przez Instytucję Zarządzającą, w trakcie której przyznano odpowiednią punktację w odniesieniu do m.in. wartości wskaźników wskazanych we wniosku o dofinansowanie, zgodnie z zatwierdzonymi Kryteriami oceny wniosku o dofinansowanie dla Działania 3.2.

Nie wywiązanie się przez Beneficjenta z postanowień umowy o dofinansowanie poprzez niezrealizowanie projektu założonego do realizacji w kształcie przyjętym we wniosku o dofinansowanie nabiera szczególnego znaczenia w kontekście kwestii zakładanego zwiększenia efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach w regionie w wyniku realizacji niniejszego projektu, a które to kwestie miały znaczący wpływ na proces przyznawania dofinansowania przez Instytucję Zarządzającą.

Zgodnie z § 3 ust.1 umowy o dofinansowanie Beneficjent był zobowiązany do zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu oraz osiągnięcia celów (produktu i rezultatu) zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Miernikiem realizacji celów projektu, który realizował Beneficjent, były wskaźniki produktu i rezultatu stanowiące m.in. o obowiązku dokonania

zwiększenia efektywności energetycznej przedsiębiorstwa wskutek zmniejszenia zużycia energii cieplnej i energii elektrycznej oraz uzyskania dodatkowej zdolności wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (tj. z instalacji fotowoltaicznej). Umowa o dofinansowanie nakłada na Beneficjenta obowiązek realizacji projektu tak, by ponoszenie wydatków następowało w sposób zapewniający osiągnięcie celów (produktów i rezultatów) zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Podpisując umowę o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązał się do realizacji Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z umową o dofinansowanie i jej załącznikami oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji projektu jak i w okresie jego trwałości.

Osiągnięcie celu projektu następuje bowiem poprzez osiągnięcie planowanych wskaźników produktu oraz rezultatów. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że owe wskaźniki rezultatu nie zostały Beneficjentowi narzucone. To Beneficjent na etapie tworzenia projektu i wypełniania wniosku o dofinansowanie określił, że deklaruje i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu. Należy zwrócić uwagę na fakt, że jednym z celów RPOWŚ na lata 2014-2020 było m.in. zwiększanie efektywności energetycznej przedsiębiorstw i uzyskiwanie w wyniku tego procesu nowych źródeł energii w przedsiębiorstwach pozyskiwanych z odnawialnych źródeł energii, co znacznie sprzyja również polityce ochrony środowiska naturalnego w regionie.

W przypadku bowiem deklarowania osiągnięcia zwiększonej efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie, w świetle treści Załącznika nr 1 do uchwały nr 11/2016 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 z dnia 14 stycznia 2016 r. pn. *Kryteria merytoryczne dla Działania 3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w przedsiębiorstwach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zwanego dalej Kryteriami merytorycznymi*, projekt w zakresie kryterium „**Stopień poprawy efektywności energetycznej projektu**” otrzymywał maksymalnie 4 punkty, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 4 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 4 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 16 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał ... liczbę ... punktów ponieważ zakres poprawy efektywności energetycznej wynikający z audytu energetycznego

mierzony spadkiem zużycia energii w odniesieniu do stanu początkowego wynosił ... % i ... preferowany w konkursie zamkniętym współczynnik zwiększenia efektywności energetycznej ustalony na poziomie wyższym niż 60%. Jednocześnie z uwagi na wpływ projektu na zakres poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 4, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba tych punktów została pomnożona razy 4, czyli w analizowanym przypadku dzięki zadeklarowanemu zwiększeniu poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa w wyniku realizacji projektu Beneficjent uzyskał ... liczbę ... punktów.

Następnie, w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Efektywność dofinansowania projektu**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 4 punktów, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 4 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 4 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 16 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... punktów ponieważ Beneficjent uzyskał mieszczącą się w ustalonym w konkursie przedziale powyżej ... do ... włącznie wartość ilorazu mierzonego wartością wnioskowanego dofinansowania do ilości założonego zmniejszonego zapotrzebowania na energię (tj. koszt jednostkowy zł/MWh/rok). Jednocześnie z uwagi na kwestię uzyskiwania zwiększonego efektu w postaci ilości zmniejszonego zapotrzebowania na energię przy jak najniższym udziale środków unijnych waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 4, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... punktów została pomnożona razy 4, czyli w analizowanym przypadku dzięki ww. ilorazowi efektywności dofinansowania Beneficjent uzyskał liczbę ... punktów.

Następnie, w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Efekt ekologiczny**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 4 punktów, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 4 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 4 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 16 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... pkt, ponieważ Beneficjent uzyskał mieszczącą się w ustalonym w konkursie przedziale powyżej ... do ... włącznie wartość wskaźnika wyrażonego w procentach (tj. uzyskał ...%) dotyczącego wykorzystania energii odnawialnej w stosunku do zapotrzebowania na energię po realizacji projektu, a co za tym idzie otrzymał ... punkty. Jednocześnie z uwagi na wpływ projektu na kwestię zwiększania wykorzystywania energii odnawialnej w przedsiębiorstwach waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 4, co

oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... pkt została pomnożona razy 4, czyli w analizowanym przypadku dzięki zadeklarowaniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii Beneficjent uzyskał liczbę ... punktów.

W ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Kompleksowość projektu**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 5 pkt, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 3 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 3 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 15 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... pkt, ponieważ Beneficjent zadeklarował, że w wyniku realizacji projektu osiągnie zmniejszenie zapotrzebowania zakładu na energię ciepłą i na energię elektryczną, ograniczenie zużycia wody w zakładzie oraz redukcję emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, a co za tym idzie otrzymał ... punkty z maksymalnych 5 pkt (...). Jednocześnie waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 3, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... pkt została pomnożona razy 3, czyli w analizowanym przypadku dzięki tak wyrażonej kompleksowości projektu Beneficjent uzyskał liczbę ... punktów.

Następnie, w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Ograniczenie emisji CO2**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 3 pkt, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 2 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 2 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 6 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... pkt, ponieważ Beneficjent uzyskał mieszczącą się w ustalonym w konkursie przedziale powyżej ... do ... włącznie wartość wskaźnika redukcji emisji CO2 do powietrza (tj. uzyskał redukcję emisji na poziomie ... Mg/rok), a co za tym idzie otrzymał ... punkty. Jednocześnie z uwagi na wpływ projektu na kwestię zmniejszenia redukcji emisji CO2 do powietrza waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 2, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... pkt została pomnożona razy 2, czyli w analizowanym przypadku dzięki zadeklarowanej redukcji emisji CO2 Beneficjent uzyskał liczbę ... punktów.

Następnie, w ramach ostatniego Kryterium merytorycznego pn. „**Stopień redukcji emisji pyłu PM10**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 3 pkt, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 2 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 2 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 6 punktów w tym kryterium.

W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... pkt, ponieważ

Beneficjent uzyskał mieszczącą się w ustalonym w konkursie przedziale powyżej ... do ... włącznie wartość wskaźnika redukcji emisji pyłu PM10 do powietrza, a co za tym idzie otrzymał ... punkty. Jednocześnie z uwagi na wpływ projektu na kwestię zmniejszenia redukcji emisji pyłu PM10 do powietrza waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 2, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... pkt została pomnożona razy 2, czyli w analizowanym przypadku dzięki zadeklarowanej redukcji emisji pyłu PM10 Beneficjent uzyskał liczbę ... punktów.

Łącznie w wyniku dokonanej oceny merytorycznej projekt uzyskał ... punktów, w tym m.in. aż ... punktów za deklarowany stopień poprawy efektywności energetycznej projektu czy odpowiednio ... punktów za osiągany w wyniku realizacji projektu efekt ekologiczny, czy też ... punktów za osiągnięty poziom efektywności wnioskowanych środków dofinansowania co do zwiększenia poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa.

Nieosiągnięcie przez Beneficjenta zakładanego efektu realizacji projektu w formie poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa czyli nieosiągnięcie zmniejszenia zużycia energii cieplnej i elektrycznej oraz nieosiągnięcie uzyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii jest tożsame z wyzerowaniem wartości wskaźników rezultatu, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby ... punktów mniej w ww. kryterium merytorycznym pn. „*Stopień poprawy efektywności energetycznej projektu*” w części C karty oceny merytorycznej. W efekcie oznaczałoby to, że z ogólnej liczby uzyskanych ... punktów projekt otrzymałby tylko 44 punkty tj. ... – ... = 44 punkty. To z kolei skutkowałoby odrzuceniem projektu na etapie oceny punktowej z powodu nieosiągnięcia wymaganego minimum punktowego w konkursie zamkniętym nr RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17 tj. minimalnie 45 punktów (tj. nieuzyskanie 60% z maksymalnej liczby 75 punktów powodowało odrzucenie projektu). Na liście rankingowej projektów wybranych do dofinansowania w ramach ww. konkursu zamkniętego znalazły się bowiem projekty, które uzyskały minimalną liczbę punktów 45, a analizowany projekt bez uzyskania ww. ... punktów za poprawę stopnia efektywności energetycznej miałby 44 punkty i byłby poniżej minimalnego poziomu punktów na liście rankingowej co w rezultacie spowodowałoby nie uzyskanie dofinansowania ze środków wspólnotowych.

W tym miejscu nadmienić należy, że przedmiotowe wskaźniki rezultatów projektu dot. poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa poprzez osiągnięcie zmniejszenia zużycia energii cieplnej i elektrycznej oraz osiągnięcie uzyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii miały

kluczowe znaczenie w procesie przyznawania punktów, ponieważ Beneficjent otrzymał w tym kryterium merytorycznym ... z wszystkich innych kryteriów liczbę punktów i nie ulega wątpliwości, że gdyby Beneficjent nie zadeklarował takiego stopnia poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa, to nie otrzymałby ww. wymaganego minimum punktowego w konkursie zamkniętym (tj. 45 pkt), a projekt z pewnością zostałby odrzucony z możliwości dofinansowania ze środków wspólnotowych. Jak okazało się w efekcie, Beneficjent nie osiągnął takiego stopnia poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa, ponieważ nie zakończył realizacji projektu i nie rozliczył otrzymanych właśnie na ten cel środków przedmiotowej zaliczki w kwocie 400 000,00 zł. Dodatkowym potwierdzeniem faktu nieprzeznaczenia przez Beneficjenta otrzymanych środków ww. zaliczki na wydatki związane z założonym celem poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstwa są wyniki omówionej powyżej kontroli doraźnej gdzie w Informacji pokontrolnej nr 60/N/III/RPO/2021 wskazano: „Wykonawca poinformował Zespół Kontrolujący, że pozostałe do wykonania odwierty związane z wykonaniem pompy ciepła nie zostały wykonane, ponieważ pojawiły się problemy finansowe po stronie Inwestora czego skutkiem był brak regulowania należności z tytułu wystawionych przez Wykonawcę faktur za roboty, które zostały już wykonane.” W związku z czym należy zauważyć, że wyłoniony w projekcie Wykonawca również wskazał na nieotrzymanie środków wynagrodzenia za wykonane prace w miejscu realizacji projektu, a co za tym idzie potwierdza to również fakt niewydatkowania środków otrzymanej przez Beneficjenta zaliczki na cele założone w projekcie.

Zdaniem Instytucji Zarządzającej nie ulega więc wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie ziścił się również trzeci element składowy definicji nieprawidłowości, a mianowicie **doszło do szkody finansowej poprzez obciążenie budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem tj. niniejsza szkoda dla budżetu Unii Europejskiej polegała na sfinansowaniu wydatku, który nie doprowadził do zrealizowania projektu i tym samym założonych efektów realizacji projektu w zakresie zwiększenia stopnia efektywności energetycznej przedsiębiorstwa i uzyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.**

Różnica w wartości wydatków kwalifikowalnych w chwili podjęcia decyzji o dofinansowaniu rzeczono projektu jest istotna w obszarze celowości poniesienia tych wydatków, a to z kolei ma bezpośredni wpływ na budżet Unii Europejskiej, ponieważ środki będące różnicą wydatków sprzed i po zmianach potencjalnie mogły mieć inne i efektywniejsze przeznaczenie. W analizowanej sprawie Beneficjent obciążył budżet Unii Europejskiej środkami EFRR w kwocie 400 000,00 zł,

które nie doprowadziły do realizacji projektu i jego założonych celów w zakresie zwiększenia stopnia efektywności energetycznej przedsiębiorstwa i uzyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

Stanowisko zajęte przez Instytucję Zarządzającą znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowym, tj. m.in. w wyrokach sygn. akt: II SA/Bd 153/16 wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 08.06.2016, wyrok NSA I GSK 1192/18 z dnia 05.04.2019 r., wyrok WSA w Warszawie z dnia 25 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3484/15 czy wyrok WSA w Kielcach sygn. akt I SA/Ke 357/20 z dnia 17.12.2020 r.

Mając na uwadze ogólną regulację obowiązującą w ramach projektów dofinansowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej należy wskazać, iż poprzez zawarcie umowy o dofinansowanie projektu beneficjenci mają obowiązek zrealizować i rozliczyć swój projekt według zasad określonych w umowie o dofinansowanie.

W związku z czym należy stwierdzić, że poprzez niezrealizowanie projektu przez Beneficjenta doszło w efekcie do sfinansowania wydatku, który nie doprowadził do realizacji założonych celów projektu. Wymiar szkody w budżecie Unii Europejskiej, do której doszło poprzez wypłatę środków EFRR na realizację ww. projektu, którego cel nie został osiągnięty, został ustalony w sposób rzeczywisty tj. co do faktycznej kwoty wypłaconych środków EFRR na sfinansowanie udziału dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych założonych w projekcie, a które to wydatki nie zostały poniesione i rozliczone przez Beneficjenta. Beneficjent otrzymał bowiem wypłatę na wskazany rachunek bankowy środków dofinansowania w formie zaliczki w wysokości 400 000,00 zł, zawnioskowanych na podstawie wniosku o płatność nr RPSW.03.02.00-26-... . Kwota środków EFRR w wysokości 400 000,00 zł, otrzymana i nierozliczona przez Beneficjenta, stanowi więc **rzeczywistą szkodę w budżecie Unii Europejskiej**. Instytucja Zarządzająca ustaliła więc kwotę dofinansowania do zwrotu w wysokości 400 000,00 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stanowiącą poniesioną kwotę środków wspólnotowych z EFRR na sfinansowanie wydatku, który nie doprowadził do realizacji i osiągnięcia założonego celu projektu.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę również na zapisy jednego z dokumentów stanowiących podstawę systemu realizacji RPOWŚ na lata 2014-2020 tj. „Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” (vide: art. 6 ustawy wdrożeniowej), gdzie w rozdziale 8.8 wskazano, że: „*Na etapie rozliczenia końcowego*

*wniosku o płatność kwalifikowalność wydatków w projekcie oceniana jest w odniesieniu do stopnia osiągnięcia założeń merytorycznych określonych we wniosku o dofinansowanie projektu, co jest określane jako reguła proporcjonalności. Założenia merytoryczne projektu, o których mowa w pkt 2, mierzone są poprzez wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego, określone we wniosku o dofinansowanie projektu. **Zgodnie z regułą proporcjonalności, w przypadku nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać za niekwalifikowalne wszystkie wydatki lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu. Wysokość wydatków niekwalifikowalnych uzależniona jest od stopnia nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu.***”

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca zastosowała ww. regułę proporcjonalności i z uwagi na niezrealizowanie celu projektu i nierozliczenie wypłaconych środków zaliczki uznała całą kwotę tej zaliczki za wydatek niekwalifikowany w ramach projektu. Przy zastosowaniu reguły proporcjonalności do zwrotu jest więc całość kwoty wypłaconego wsparcia ze środków EFRR w ramach zaliczki w wysokości 400 000,00 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, które nierozdzielnie wiążą się z wykrytą nieprawidłowością i są konsekwencją nieprawidłowego wykorzystania środków europejskich (vide: art. 207 ust.1 u.f.p.). Ponadto, przy określaniu daty początkowej terminu naliczania ww. odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, Instytucja Zarządzająca wzięła pod uwagę treść przepisu krajowego tj. art. 207 ust.1 u.f.p., gdzie wskazano, że odsetki te powinny być naliczane od dnia przekazania środków dofinansowania.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca pragnie podkreślić, że termin początkowy naliczania odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych został określony w oparciu o obowiązujące przepisy prawa (vide: art. 207 ust.1 u.f.p.) oraz przy uwzględnieniu wysokości kwoty nieprawidłowości w stosunku do otrzymanych płatności środków dofinansowania w formie zaliczki.

W analizowanej sprawie, jak powyżej omówiono, zastosowanie znajduje więc definicja „nieprawidłowości” zawarta w przywołanym art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013, bowiem Beneficjent poprzez swoje zaniechanie jak również i działanie dopuścił się naruszenia procedur obowiązujących w ramach RPOWŚ 2014-2020 i wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem oraz nie sposób jest również wykluczyć, iż popełnione przez Beneficjenta omówione powyżej naruszenie, miało faktyczny wpływ na budżet Unii Europejskiej. Beneficjent

poprzez niezrealizowanie projektu i nieosiągnięcie celu założonego we wniosku o dofinansowanie, naraził budżet Unii Europejskiej na sfinansowanie wydatku, który nie doprowadził w rezultacie do realizacji założonego celu na który został przeznaczony. W związku z czym, zdaniem Instytucji Zarządzającej w analizowanej sprawie przedmiotowe naruszenie miało faktyczny wpływ na budżet Unii Europejskiej.

Instytucja Zarządzająca na podstawie art. 9 ust.2 pkt 7-8 ustawy wdrożeniowej zobowiązana jest do kontrolowania wykonywania wszelkich obowiązków ciążących na beneficjencie na skutek postanowień umowy i przepisów prawa oraz w przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości jest obowiązana do wymierzenia stosownej korekty finansowej.

W związku z czym, środki EFRR wykorzystane niezgodnie z ich przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur winny podlegać zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Materialnoprawne przesłanki zwrotu przez Beneficjenta środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich określa art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od doręczenia ostatecznej decyzji stwierdzającej ten obowiązek.

W przypadku zaistnienia przesłanek skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w formie decyzji (vide: art. 207 ust 9 pkt 1 u.f.p. i odpowiednio art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy wdrożeniowej).

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w trybie administracyjnym. Ponadto należy podkreślić, że z normy zawartej w art. 207 u.f.p. wynika, że procedury zwrotu, o których mowa w tym przepisie mają charakter powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

W tym stanie rzeczy przesłanki zwrotu środków determinuje treść art. 207 u.f.p. Istotą postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków jest wyłącznie stosunek administracyjny, który wymaga ustalenia jednej z przesłanek o których mowa w art. 207 niniejszej

ustawy. W ocenie Instytucji Zarządzającej w okolicznościach przedmiotowej sprawy zachodzi przesłanka o której mowa w art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. Obowiązek zwrotu środków przez ... jest następstwem ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p.

Zgodnie z art. 184 obowiązującej ustawy o finansach publicznych wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

Słowem "procedura" określa się zazwyczaj normowany przepisami lub zwyczajami sposób prowadzenia lub załatwienia jakiejś sprawy. Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków”, o których mowa w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ustawy ufp) należy w związku z tym rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego. Wspomniany wzór umowy składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie zgodnie z przyjętym przez właściwą instytucję wzorem reguluje również procedurę realizacji projektu. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należało uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ustawy u.f.p.) o "innych procedurach" obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 211 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249,

poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 207 ust.1 ustawy u.f.p) byłoby wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie byłyby możliwe do stosowania (vide: Wyrok NSA z dnia 19.06.2012 r., sygn. akt II GSK 732/11).

Z jednej strony, prawa i obowiązki Beneficjenta określała umowa o dofinansowanie zawarta w dniu ... 2018 r., a z drugiej strony, stosunek prawny jest kształtowany postanowieniami dokumentów opracowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w tym: „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków”, czy „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji projektów”.

Zasady kwalifikowalności wydatków były znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z wytycznymi oraz procedurami postępowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie projektu. Beneficjent korzystając z możliwości, jakie daje regionalny program operacyjny musi się dostosować do jego wymogów. Jeżeli program stawia określone wymagania, należy je spełnić, by skorzystać z możliwości dofinansowania projektu. Ustalone kryteria, jak i wytyczne wiążą w równym stopniu wszystkich beneficjentów (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II SA/Bd 672/11, wyrok NSA z 18.05.2011 r. sygn. akt II GSK 817/11, wyrok NSA z 16.11.2010 r. sygn. akt II GSK 1234/10).

W obu ww. dokumentach tj. Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz w umowie o dofinansowanie projektu, stanowiących element składowy systemu realizacji regionalnego programu operacyjnego, zawarto zasadę, iż aby wydatek mógł być uznany za kwalifikowalny musi być poniesiony zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa wspólnotowego i krajowego, w tym zgodnie z procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu, a wynikającymi z podpisanej umowy o dofinansowanie.

W związku z powyższym, naruszenie przez Beneficjenta postanowień umownych zawartych w umowie o dofinansowanie jest naruszeniem obowiązujących procedur i skutkuje uznaniem wydatku za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

W analizowanej sprawie doszło do naruszenia przez Beneficjenta postanowień § 3 ust.1 i § 9 ust.4 umowy o dofinansowanie w związku z niecelowym, nieracjonalnym i niezgodnym z przepisami prawa i procedurami ponoszeniem wydatków, a także nierozliczeniem pobranej płatności

zaliczkowej środków dofinansowania i nie osiągnięciem w rezultacie zamierzonego celu projektu, a co za tym idzie całość środków dofinansowania wypłaconych w dniu 4 marca 2021 r. w ramach zaliczki została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w związku z czym podlegają one zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze, Instytucja Zarządzająca stwierdza, że zachodzi podstawa do wydania decyzji określającej kwotę zwrotu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do ... , w łącznej wysokości: **400 000,00 zł (słownie: czterysta tysięcy złotych, 00/100)**, jak w pkt 1 sentencji decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Termin początkowy naliczania odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych ustalono od dnia przekazania środków dofinansowania wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, jak w pkt 2 sentencji decyzji.

Sposób płatności winien nastąpić w formie przelewu środków na następujący rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego: Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, o których mowa w pkt 1 decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2 decyzji, należy wpłacić w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach nr **86 1020 2629 0000 9402 0342 7457 prowadzony w PKO Bank Polski S.A.**

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydając niniejszą decyzję oparł się o stan faktyczny i prawny według chwili jej wydania, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne sprawy.

W świetle powyższego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka jak w sentencji.

Wydając decyzję, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego oparł się na następujących dokumentach:

- 1) umowa o dofinansowanie nr: RPSW.03.02.00-26-... z dnia ...2018 r. wraz z Aneksami nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 21.11.2018 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 15.01.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 13.03.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 20.05.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 18.06.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 31.07.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 17.09.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 27.11.2019 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 19.11.2020 r., nr RPSW.03.02.00-26-... z dn. 08.09.2021 r.,
- 2) wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
- 3) regulamin jednoetapowego konkursu zamkniętego nr RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17 wraz z załącznikami,
- 4) kryteria merytoryczne dla Działania 3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w przedsiębiorstwach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- 5) wniosek o dofinansowanie projektu nr RPSW.03.02.00-26-... wraz z załącznikami tj. dokumentacją konkursową, w tym Studium wykonalności i Oświadczeniami,
- 6) pismo Beneficjenta z dnia 28.02.2020 r.,
- 7) wnioski o płatność Beneficjenta wraz z załącznikami,
- 8) dyspozycje wystawienia zlecenia płatności współfinansowania UE na rzecz Beneficjenta w ramach Osi Priorytetowej 3 RPOWŚ na lata 2014-2020, Działanie 3.2 wraz z załącznikami,
- 9) pismo Beneficjenta z dnia 03.09.2020 r. wraz z załącznikami,
- 10) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2021 wysłane w dniu 12.03.2021 r.,
- 11) pismo Beneficjenta z dnia 02.06.2021 r. wraz z załącznikami,
- 12) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2021 z dnia 04.06.2021 r.,
- 13) pismo Beneficjenta z dnia 15.06.2021 r. wraz z załącznikami,
- 14) Postanowienie Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 125/21 z dnia 07.07.2021 r.,
- 15) pismo Beneficjenta z dnia 30.06.2021 r. wraz z załącznikami,
- 16) wiadomość elektroniczna przesłana przez Instytucję Zarządzającą w systemie teleinformatycznym SL w dniu 21.07.2021 r.,
- 17) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIII.432.3.56.2019 z dnia 04.08.2021 r.,
- 18) pismo Beneficjenta z dnia 19 sierpnia 2021 r.,

- 19) wiadomość elektroniczna przesłana przez Instytucję Zarządzającą w systemie teleinformatycznym SL w dniu 19.08.2021 r.,
- 20) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 26 sierpnia 2021 r.,
- 21) karta oceny wniosku o płatność do naboru RPSW.03.02.00-IZ.00-26-158/17 tj. Karta do odzyskania wypłaconej zaliczki z dnia 13.09.2021 r. (dokument stanowiący załącznik nr IR.XIII.54 do Instrukcji Wykonawczej RPOWŚ),
- 22) notatka ze spotkania z dnia 06.10.2021 r.,
- 23) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2021 z dnia 26.10.2021 r.,
- 24) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 26.10.2021 r.,
- 25) pismo Beneficjenta z dnia 25 października 2021 r. wraz z załączonymi pełnomocnictwami,
- 26) pismo Beneficjenta z dnia 29 października 2021 r.,
- 27) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 22.11.2021 r.,
- 28) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2021 z dnia 07.12.2021 r.,
- 29) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2022 z dnia 04.01.2022 r. tj. zawiadomienie o zgromadzeniu materiału dowodowego,
- 30) pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-VI.432.14.19.2019 z dnia 05.01.2022 r.,
- 31) pismo Beneficjenta z dnia 12.01.2022 r.,
- 32) Podsumowanie ustaleń ... Skarbowej w ... znak: 2601-ICE.52.61.2021.9 z dnia 17.01.2022 r.,
- 33) pismo Instytucji Zarządzającej znak: KC-I.432.716.1.2021 z dnia 01.02.2022 r. tj. Informacja pokontrolna nr 60/N/III/RPO/2021 wraz z załącznikami,
- 34) pisma Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2022 z dnia 18.02.2022 r. tj. zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego,
- 35) pisma Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.3.182.2022 z dnia 14.03.2022 r. tj. zawiadomienia o zgromadzeniu materiału dowodowego,

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancji. Zgodnie z art. 207 ust. 12a pkt 1 u.f.p. Beneficjent może złożyć do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 127a § 1 k.p.a. w trakcie biegu tego terminu Beneficjent może zrzec się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wobec Zarządu Województwa

Świętokrzyskiego. Jednocześnie, zgodnie z art. 127a § 2 k.p.a., z dniem doręczenia Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Jeżeli Beneficjent nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Wpis od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 100.000 zł wynosi 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł. Beneficjent ma możliwość ubiegania się przed sądem o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Jeżeli Beneficjent nie zwróci środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w pkt 3 sentencji decyzji, zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia, kiedy decyzja stała się ostateczna, zaś kończy się z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu tych środków.

Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego
Andrzej Bętkowski
(dokument podpisano elektronicznie)

Decyzję otrzymują:

- 1) ... ,
- 2) Nadzorca układu: ... ,
- 3) a/a.